

Braşovai Lapok

Ára 5 lei

Szerda
1931 * július 1Főszerkesztő:
Szele Béla dr.146. szám
XXXVII. évtolyam

Ára 5 l

A Hoover-ajánlat nás megvilágításban

Berlin, június 29.

Nem mind arany, ami fénylik, még akkor sem, ha mindjárt száz millió rongós dollár bankót kap is rá az ember fölegül. Ennyit kapott ugyanis a német birodalmi bank hirtelen a nemzetközi bankóktól, hogy a júniusi ultimó kötelezettségeinek eleget tessen. Mert nem... akkor a márka beadja a lejárását s kezdődik egy második infláció, mely, hogy hol áll meg, senki se tudja.

Veszélyt az utolsó percekig jól elűzték a nagyérdemű közönség elől; de amikor a négyszázmillió s Hoover-ajánlat megérkezett, jelentek meg pokban ökönyibetűs címek: a már meg van mentve! S a német polgárok forrongatva kérdezték: Hát annyira zunk, hogy a márkát meg kellett iteni? S hideg verejtékekkel olvasták lebb, hogy a Birodalmi Bank valuta-vesztése a legutolsó héten 1300 millió márka volt, de a dollárnap kisűs egyelőre elvonultak a márka feléjelekek. S a lapok hozzák naponta Hoover arcképét s öntik evőkanállal olvasóba a gyógyulás reményét.

Indulnesre a Hoover-moratórium hatása nem maradt el a piacon, de az amerikai is, a német papírok nem csak, hogy megszűnnek egyszerre, hanem egészen 25 százalékkal emelkedtek értékükben. A legkevesebb papírok is legkevesebb 15 százalékkal javultak. A börze egy nap alatt amitolt a Hoover-ajánlat s hatalmas veszteségeket tett zsebre. A börze már meg van elégedve. Van-e ugyanúgy a fogyasztónak is erre?

Egy newyorki távirat meglehetősen büszkeséggel jelenti: „A hétfői börze az összes amerikai papírok értékelkedése folytán egyetlen nap alatt az Egyesült Államok nemzeti vagyonát több, mint egy milliárd dollárral megnövelte. Így bushel búzának minden egyes centtel való értékelkedése hét millió dollár értékben növekedést jelent s ugyanígy áll a dolog a gyapottal”.

Ez gyönyörűen hangzik. Mit jelent azonban tényleg? Azt, hogy akinek van buzája és gyapota, annak vagyona megnövekszik, akinek azonban egy sem, mit kap az a nemzeti vagyon növekedéséből? Azt, hogy a buza és a gyapot drágább lesz s nem növekedett jóvátételéből kevesebbet vehet belőlük, mint eddig. A német értékek felemelkedtek 15-25 százalékkal s egy pár ezer német gazdagabbnak érezheti magát. A nagy fogyasztó tömegek kilátásai azonban a Hoover-moratórium következtében nem javultak jótányit sem.

Az egyéves moratórium ugyanis nem jelent olyan nagy segítséget Németországnak számára. T. i. már annyira van, hogy így az első másfél milliárd kötelezettség se tud segíteni rajta. Feltéve, hogy Franciaország belemegy a teljes jóvátétel felfüggesztésébe. Mert a Dawese és a Young-kölcsönök kamatait ebben a moratórium ében is fizetni kell a fizetni kell az összes többi külföldi kölcsönök kamatait is. S ez sokkal több, mint a jóvátétel 1500 milliója.

Lélektanilag a moratórium legnagyobb hátránya, hogy ezzel a Young-tervezet revíziója elmarad s Németország terhe, legalább is elméletileg megmaradnak mai összegükben. Hoover félremérhetően kihangsúlyozza magyarázatában, hogy Amerika hallani sem akar a háborús adósságok törlesztéséről, csak a világháború okozta nehéz helyzetben akar a moratóriummal segíteni. De kin? Ezt nem titkolja s nem ártatja magát szentimentalizmussal. A következőket olvashattuk nyilatkozatában, mely nyilvánvalóan Amerikának szól: „A depresszió következtében az arany ábrondulás mértékében Amerikába vándor-

lott, ami a külföld hitelképességét lerontotta. Ez s egyéb körülmények lecsökkentették az európai államok vásárló erejét a mi exportcikkeink tekintetében, ami részben okozza az amerikai munkanélküliséget s a mezőgazdasági termények túl alacsony árát.”

Amerika érdeke tehát a moratóriumban nyilvánvaló: az arannyal, amit adósságtól kap, nem ér semmit, mert már is túl sok van neki. Tehát elengedi egyelőre a készpénzfizetést, abban a reményben, hogy ezen a pénzen árut tud eladni nekik, növeli termékeinek piacát, fokozza valamivel termelését s enyhíti krízisét.

De milyen várható hatása lesz a moratóriumnak Németországban? Igaz, nem kell másfélmilliárdot a külföldnek adni ellenérték nélkül, az államháztar-

tás tehát megszabadul egy nagy tehertételtől egy évre. De... az amerikai gazdag nagybácsi nem olyan önzetlen jó fiu, mint látszik...

Mert nem szabad elfelejteni: az 1500 millióból 600 milliót Németországnak természetben szabad volt fizetnie: árucikkekben, amit gyártott. Ez évente 600 millió kivittelt jelentett (ha ellenérték nélkül is az országra), ami most a kivetkező évre esel. Ami azt jelenti, hogy 600 milliónyi áruval kevesebbet kell gyártani, az üzemeket megint meg kell szorítani, a munkásokból megint el kell bocsátani egy részt. A termelés tehát nem, hogy nyerne a moratórium következtében, hanem egyenesen veszít. S vele a dolgozó tömegek, melyeknek nyomora nőni fog.

De ez a 600 milliónyi áru, melyet eddig Németország adósságban kifizetett, most kiesik a világpiacon: a hely, melyet üresen hagy, szabad tülekedés tárgya. S Amerika szép gesztusával azt reméli, hogy ő fogja elfoglalni a Németország által üresen hagyott helyet a világpiacon asztalán.

Már is hangsúlyozzák, hogy a moratórium következtében a fogyasztó ne szá-

mitson életnivója javulására. Brüning rádióbeszédében aláhuzta, hogy a legújabb szükségrendelet visszavonásáról, mely újabb 1700 millió terhet rak a dolgozó tömegek vállaira, szó sem lehet. Amit a moratórium következtében az államháztartásban megspórolnak, azt a gazdasági élet „felkorbácsolására” fogják fordítani. Értsd: a nagy vállalatok kapják meg szubvencióként, melyekért már is megindult a kulisszák mögötti nagy tülekedés.

Mindez azt jelenti, hogy a nagy szavakkal kiadott s ugyanúgy fogadott Hoover-moratórium mindössze annyit jelent, hogy megakadályozta Németország gazdaságának momentán összeomlását s ezzel a világháború még nagyobb kiéleződését. Amerika menti a Németországban befektetett néhány milliárdját. De mihielyt a mentés többbe kerülne, mint aminek mentéséről szó van. Amerika is kevésbé lesz „jóakaratu” gazdag nagybácsi. A Hoover-akció így csak arra jó, hogy valamennyire kitolja annak bekövetkezését, melyről nem is gondoltuk talán, hogy ilyen közel van.

Dienes László

Példátlan szigoruságu rendelkezések

a szélsőséges politikai szervezeteiről szóló törvényjavaslatban

Már az egyszerű tagság is súlyos büntetés alá esik. Megszűnik a Marzescu-féle rendtörvény s egy sokkal szigorubb lép a helyébe. Drákói szakaszok a felforgató izgatásokról

A kormány katonai bíróságok elé akarja utalni az anarchikus bűntetteket

Bukarest, június 29

Ismeretes, hogy a kormány közvetlenül a választások befejezése után elhatározta, hogy az ugynevezett felforgató mozgalmak ellen, melyek az utóbbi időkben rendkívül megerősödtek Romániában rendkívüli törvényt fog életbe léptetni. Ez a terv valóban meglepő formában most közvetlenül a megvalósulás előtt áll.

A kormányhoz igen közel álló „Curantul” ezzel kapcsolatban ma a következő értesüléseket közli:

MEGSZÜNİK A RENDTÖRVÉNY

A kormány mindenekelőtt elhatározta, hogy a Marzescu-féle ugynevezett rendtörvényt hatályon kívül helyezi, mert az a mai követelményeknek és kívánalmaknak nem felel meg. Ezt a hatályon kívül helyezést szombaton határozták el a belügyminisztériumban s egyben bizottságot küldöttek ki a rendtörvény helyett következő új törvény meg-

szövegezésére. E bizottság tagjai: Ottescu belügyi államtitkár, Cădere Viktor, a sziguranca vezérigazgatója és Eugen Cristescu, a sziguranca igazgatója.

E bizottság kedd délelőnt tartja legközelebbi értekezletét. Ez időpontig Cristescu elkészíti az új törvény előtervezetét, melyet jogi szakemberek vesznek majd alapos vizsgálat alá, míg végleges formájában a parlament elé kerül.

MIT TARTALMAZ MAJD AZ ÚJ TÖRVÉNY?

Egyelőre természetesen nem lehet pontosan tudni, hogy néz ki majd az új törvény, hány szakaszt fog tartalmazni, s milyenek lesznek a részek. Azonban az első szombati értekezleten a bizottság elvben már leszögezett néhány alapvető pontot, melyek megadják majd az új törvény irányvonalát. Ezek a pontok a legkiáltóbb szenzáció erejével hathatnak.

Igy nagy általánosságban már eleve

megállapítható az, hogy

a törvény eleddig páratlan és drákói szigoruságu rendelkezéseket fog életbe léptetni,

olyan rendelkezéseket, melyek tullesznek minden európai rendtörvényen. Például:

1. Mindenki, aki tagja valamilyik anarchikus szervezetnek, legyen az akár baloldali, akár jobboldali, hat hónaptól három évig terjedő elzárással büntetendő.

2. Akire rábizonyul, hogy hasonló anarchikus szervezetben tevékenykedik, egy évtől öt évig terjedő elzárással büntetendő.

3. Ha pedig valakit rájtakapnak, hogy valamely hasonló szervezetnek eszméit akár írásban, akár szóban terjeszti, öt évtől tíz évig terjedő elzárással büntetendő.

A törvény további, nem kevésbé szenzációs rendelkezéseiről a „Curantul”nak még a következő értesülései vannak:

Katonai bíróságok ítélkeznek

Az új tervezet címe így hangzik: „Törvény az állam biztonságának és rendjének védelmére”. Egyik szakasza valamennyi szélsőséges szervezetet, mégpedig elvben úgy a baloldaliakat, mint a jobboldaliakat felforgatóknak és felforgatóknak fogja nyilvánítani. Mint ilyenek természetesen nem működhetnek tovább.

A bizottság elhatározta ezenkívül,

hogy a szélsőséges agitációk megakadályozásának céljából igénybeveszik a katonai hatóságok közreműködését is. Ezért ezek a katonai hatóságok, éppen úgy, mint a rendőrségi szervek is, bárhol észlelhetnek letartóztatásokat akár a nyomozás, akár rajtaütés, kapcsán a szélsőséges szervezetekkel összefüggésben. Sőt,

a kormány tervbevette azt is, hogy a

bűnösöknek bizonyulók felett a fent felsorolt három alapvető paragrafus értelmében ne a polgári, hanem a katonai bíróságok ítélkezzenek.

Valószínű, hogy a tervezet, melyet még e héten véglegesen el akarnak készíteni, már a folyó parlamenti szesszió alatt a törvényhozás elé kerül s így ezzel a törvénnyel a jövőben életbe lép.

FRANCIA HÉT

*

Irfi Márai Sándor

"MUNKA A KOLONIAKON"

Noteszembem ezt a három szót találom, idézőjelben: „Munka a kolóniákon.” Ezt a Gyarmatügyi Kiállításán láttam, a Nyugat-Afrika-i pavillonban. Mint a legtöbb pavillonnak, ennek is az az érdekessége, hogy kívülről megdöbbenően hat méreteivel és exotikus érdekességével, s ha aztán belépsz, óriási méretek között nem találsz semmit. A hatalmas pavilonok berendezése a legszerényebb. Néhol a holland anyakirálynő jólsikerült fényképe lóg, vagy Liautey marsall színes portréja. — Egy pár váza, néhány köteg cukornád, vagy felis. Itt sincs semmi különös látnivaló, az időm talán épület belülről csaknem teljesen üres, de lehet, hogy őszre berendezik.

De, hogy a látogató mégse menjen el egészen üres kézzel, köröskörül a fal mentén nagyszabású diórámák találhatók, melynek címe: „Munka a kolóniákon.” Méretei meghaladják a „Magyarok bejövetele”-t. Ez itten a franciák bejövetele ábrázolja, pontosan azt az áldásos pillanatot, mikor a franciák már jó-ideje bejöttek Nyugat-Afrikába, sőt többé ki sem hajlandók jönni onnan, s mindenfelé, a merre a szem ellát, áldásos munka folyik, a kolonizáció munkája.

Mint minden dokumentációs műremek, ez is felemelő érzéseket kelt a nézőben. A diórámák fogalmát óhajt nyújtani arról, hogy, a franciák jóvoltából, milyen munka folyik a kolóniákon? A felületes szemlélő is látja, rögtön az első pillantásra, hogy a kolóniákon lázas munka folyik. Ennek a lázas munkának, mint ez a perspektívából tudjuk, az a célja, hogy elérjessék a vad népek között a nyugati civilizációt.

A diórámák a következő képet mutatja: végtelen afrikai tájat látunk, síkságot és folyót. Olajszíneken csillog a mozdulatlanság, a diórámák peremén. A nap fehér izzásban villogtatja a forró levegőt. Az ültetvényeken meztelen népek dolgoznak, ugyancsak a bányaiban, utakat építenek, aranyat mosnak és apró házi munkákat végeznek. A kép nyüzsgő a bennszülöttektől, akik mind serényen tevékenykednek, a legnagyobb igyekezettel. Ember és állat mindent elkövetnek, hogy egyetlen pillanatot ne hagyjanak kihasználatlanul, s mentől intenzívebbé tegyék a munkát a kolóniákon.

E megdöbbentő sűrűség-forgás közepette, a mely valóban szemléltető képet ad arról, hogy milyen lázas munka folyik a kolóniákon, emberek és állatok a vad erőfeszítése közepette, egyetlen alak áll, a diórámák középpontjában, aki nem csinál semmit. Fehér ruhában áll, fején tropusi sisak, mindkét keze a zsebében.

Ez az ember fehér, kis, fekete szakállal és szel. Széltépett lábakkal áll és nézi, hogyan folyik a munka a kolóniákon. Ő az egyetlen fehér ember a képen.

Kezét a világról sem venné ki a zsebéből. Ő a kolonizátor.

GOURDON, MADARTÁVLATBÓL

Nizza és Cannes között építettek egy hatalmas mozgóképszínházat, az országút mentén, az Antipolis színházal, melyhez hozzámérhető izlés és kellemes hasonlóságot építkezése Európának csak kevés van. Ebben a mozgóképszínházban mutattak be egy hangos híradót, mely nekem az európai helyzetről pillanatnyilag többet mondott el, mint az összes proféták, másolatot kellene készíteni a Népszövetség béke-archívója számára. Egy későbbi időpontban, mondjuk, az új háború után, mikor újból a „háborús felelősséget” firtatják, rendkívüli szolgálatakat tehet. Dokumentuma lehet annak, hogy akarták-e a németek a háborút? — ahogy Berchtoldék és Izvolskiék ugyanezt a tételt annak idején oly meggyőzően bizonyítani igyekeztek.

Ez a rövid, hangos híradó, meggyőző erővel tanuskodik arról, hogy például Gourdonban, 1931-ben, egy igen nagy tömeg ember, akiknek legnagyobb része végigszenvetete a régi háborút, nem akarta az új háborút.

Ismétlem, a rövid filmet Doumer elnök beiktatásának pompás jelenetei után mutatják. Hogy van-e politikai célzatosság az összeállításban, nem tudom. De, ahogy így egymásra következnek, az aktuális francia politikának a két prominense, a „győztes” és a „legyőzött”, abban van valami ellenállhatatlan komikum. A két politikus, akik néhány hét előtt Versaillesben, mint nyílt ellenfelek állottak ki a francia arénába, a hivatalos sorrendben vonulnak fel: először természetesen a köztársaság új elnöke, amint első hivatalos útján végighajtatja a párisi utcán. Csendőzők, katonaság, sorfalak, cilinderek. Az utcasarkokon ögyelgők. Ez a „hangos híradó” oly kinosan csendes, oly kevésbé népes, az ünneplésnek oly kevés nyoma rajta, hogy, propagandá-okokból, helyesebben teszik, ha a közönségnek be sem mutatják. A francia Riviera partján, egy moziban, olyan emberek között ültem, akik csak ezen a filmen látták bevonulni Doumer elnököt az Elysée-be: meridió-nál hazafiak közül, akik sponlán futyttek. Ha észlelték volna, az sem jelentene sokat: de, az a kilenczár távolból Párisból, a mozikon látásán át, egy vidéki mozgóképszínházban, feltűnően meg lehetett mérni, hogy

az új elnök milyen kevésbé népszerű. Ez a népszerűtlenség talán nem is a személyének szól, hanem az ellenfele bukása felett érzett elkeseredésnek. Mert, néhány film-méterrel a hivatalos és fagyos bevonulás után, a „legyőzött”, következett, aki elmúlt vasárnap Gourdonban, a régi frontarcosok előtt beszélt: a két felvétel így egymásután feltétlenül dokumentum. Briand gourdon-i szerepléséről legnagyobb ellenfelei, a legvéresebbszájú jobboldali lapok is elismerték, hogy már „nem a siker, hanem a miszticizmus egy nem volt.” Ez a miszticizmus nagyon átlátszó: emberek, akik a bőruket egyszer már vá-

sárra vitték, teli torokból, a tömeghisztéria minden jelével ünneplik azt az embert, aki meg akarja akadályozni, hogy bőruket a közeljövőben még egyszer a vásárra kelljen vinniük...

A kép Briand érkezését mutatja: autóját háborús nyomorékok állják körül. — A film egyetlen harsogó, fokozódó hangzavar. Ebből a hangzavarból, tiz- és tizezer ember torkából, minden méter forgásával élesebben és érthetőbben hangzik elő Briand neve. Briand görnyedten megy a nagy tömeg sorfala között, szinte puposan. De a banketten, melyet a legforróbb déli órában tartottak meg, az aggastyán csodát művelt: fedetlen fevel, a legnagyobb forróságban, egy és egy negyed óra hosszat beszélt, — a felvétel „premier plan”-ban mutatja a beszélő minisztert, kinek arcáról ömlik a verejték, körülötte mindenki ingujjban ül, miniszter társai is, csak Briand

tarthatta meg szalónkabátját, arcáról nem tört ki le a verejték. Öt ezer ember ül az asztaloknál, ötezer nyomorék és olyan, aki „künn volt”, — ezekhez beszél egy és egy negyed óra hosszat, s az a fegyelméletlen áradás, az ünneplésnek az a teljesen elvadult fejesztettség, s az a fegyelméletlen áradás, az ünneplés, s amely ebben a francia vidéki moziban, ahol a képet mutatták, éppen úgy el fogja az embereket, mint mindenütt e héten. Franciaországban, ahol bemutatták ezt a hangos híradót, s ahol hadviselt franciák ültek a nézőtérén: ez a legnagyobb dokumentáció amit a legyőzött Briand békepolitikája mellett a francia nép nyújtani tudott. Gourdon után kezdenek ráeszmélni ellenfelei, hogy „béke pándora”, így, legyőzött, sokkal nagyobb beszéd-erőt jelent a francia imperia lista politikának, mint jelentett volna az Elysée foglya.

Anghelescu legyűrte Jorgát

Kidobták a kilencedik paragrafust, mely a magyar főiskola felállításáról intézkedett a felsőoktatási törvénytervezetben

A Jorga szakállára sem lehet adni

Bukarest, június 29.

A szenátus közoktatásiügyi bizottsága tárgyalás alá vette Jorga ismeretes törvénytervezetét, melynek egyik paragrafusa a magyar főiskola felállításáról intézkedett. Ez a paragrafus — a kilencedik — így hangzott: „Kisebbségek részére felállítható magasabb fokú kulturintézmény, melynek számára a minisztérium oly arányban adhat államsegélyt, amilyen arányban ezen intézmény az ország általános kulturáját szolgálja. A minisztérium ezen kulturintézményt, már ami a programot és a vezetést illeti, csupán abból a szempontból ellenőrzi, hogy az megfelelő-e az ország általános érdekeinek, továbbá a higienia és közérköles követelményeinek”.

Ez a paragrafus, amely a fogalmazásban is elég félénk, a legélesebb kritika tárgya volt az említett bizottsági ülésen. Anghelescu, a liberálisok hírhedt kulturcenzora, a legélesebb álláspontot foglalta el ellene. Követelte, hogy ezt a pa-

ragrafust feltétlenül ki kell dobni a törvényjavaslatból. Jorga rögtön beadta a derekát, majd Balacescu és Kandeá professzorok felszólalása után radikálisan megváltoztatták Jorga törvényjavaslatát s e változások eredménye elsősorban a kilencedik paragrafus törlése volt.

Jorga egyébként a magyarpárt parlament csoportjának ígéretet tett, hogy a közigazgatásban is rendezni fogják a kisebbségi nyelvhasználatot. A közigazgatási törvény módosító javaslatát már is szavazta a szenátus anélkül, hogy a kisebbségi, illetve a magyar nyelvhasználatról intézkedés történt volna. A magyar főiskola felállításáról szintén elhangzott az ígéret Jorga részéről és amint fentebb láthattuk, még mielőtt e törvényjavaslat a parlament elé került volna, máris kihajították belőle a magyar főiskola felállításáról szóló paragrafust.

Jorga is leborotválthatja a szakállát. Arra is annyit lehet adni, mint az elő-

amelyek teljes készletséggel vonultak ki a gyarmatügyi kiállításhoz. Összesen husz motorfecskeendő állított munkába, hogy a gyönyörű épület megmentsék és a tűz továbbterjedését megakadályozzák, az emberfeletti berkesztésnek azonban csak annyi eredménye volt, hogy délelőtt 10 órára a zét sikerült lokalizálni, de

a holland pavillont sorsára kellett hagyni s az épület menthetetlenül porráégett.

Az a holland építész, aki a pavillont megtervezte és megépítette, zokogva érkezett a tüzkatasztrófa színhelyére és kétségbeesetten kiáltotta:

— Huszonöt évi munkám eredménye pusztult el!

A tüzkatasztrófa híre Hollandiá leirhatatlan megdöbbenést keltett.

A lapok külön kiadásban számoltak be a pavillon pusztulásáról, ami a holland gyarmatügyi miniszter zeti szerencsétlenségnek nevezte.

Maga a pavillon értéke meghaladta a 1 millió holland forintot, a művés kincsek, amelyeket a párisi kiállítás bemutatott, értékben a 10 millió forintot is meghaladják.

A kár egy része biztosítás révén térül, de az elveszett műkincseket több pótolni nem lehet. A tűz okát nem sikerült megállapítani. Valószínűnek tartják, hogy a tűndéri pomp épületet rövidzárlatból kipattanó sz ra gyújtotta fel.

Megalakult az új bolgár kormány

Szofia, június 29.

Ljaposeff bolgár miniszterelnök szombaton benyújtotta lemondását Boris királynak. Az uralkodó a lemondást elfogadta és azonnal megbízást adott Malinoffnak az új kormány megalakítására. Malinoff, aki már több ízben volt miniszterelnök Bulgáriában, a királyi palotából való távozása közben kijelentette, hogy a megbízásnak elegendő tesz és megkezdte a nemzeti blokk pártjainak vezéreivel a kormány megalakítására vonatkozó tárgyalásokat.

Malinoff tárgyalásai sikerrel jártak és az egyes miniszteri tárcákat a következőkkel sikerült betölteni:

Miniszterelnök és külügyminiszter: Malinoff, belügyminiszter: Musanoff, pénzügyminiszter: Girginoff (demokrata), közoktatásiügy: Muravleff, közmunka: Jordanoff, földművelésügy: Gicseff, (agrárpárti), ipari és kereskedelmi miniszter: Petroff, igazságügy: Verbenoff. Ez a két miniszter a bolgár liberális párt tagja. A vasutügyi tárcát a radikális Koszturkoff vállalta. A régi kabinetből csak Kiszoff tábornok, hadügyminiszter tartotta meg tárcáját.

Légy boldog, kedves polgártárs Kapunk egy új kérvényformulát

Bukarest, június 29.

Még nem döntöttek véglegesen arról, hogy a július elsejével megkezdődő új helyzetben milyen módon lehessen mégis bejutni a minisztériumokba. Az a minisztériumi bizottság, amely már napok óta tárgyal e kérdésben, elhatározta, hogy egy általános kérvényformulát hoznak forgalomba. A kérvényezőnek nevé, állását és címét csak be kell írni a megfelelő rubrikába és megírhatja azt is, hogy mit óhajt a minisztériumtól. A kérvényt a legrovidebb időn eljuttatják a reszortfőnökhöz, aki a kérvény határa ráírja referátumát a formula ezután a miniszter elé kerül, aki a referátum alapján azonnal dönt a kérvényről. A kérvényező, ha bélyegget mellékel, postán kap választ, vagy pedig a Minisztérium Informatorul-ban közli a miniszteri határozatot. Ez volna az új törv és merje valaki mondani, hogy az új kormány nem hozott semmit.

Insectomor-ot elpusztít
legyet, szunyogot, poloskát, bolhát, svábbogarat

INSECTOMOR

Vezérképvislet és lerakat:
I. E. COCKHILL & Co.
BUCUREȘTI,
Str. Barației 35, Etaj I

Titokzatos gyilkosságok a Dnyeszter partján

Bukarest, június 29.

A kamara interpellációs könyvébe Jacobescu nemzeti parasztpárti képviselő interpellációt jegyzett be, amelyet a hadügyminiszterhez akar intézni a Dnyeszter partján nap-nap után előforduló gyilkosság ügyében. E szerint

az orosz-román határon a legutóbbi időben ugyszólván mindenkit agyonlőnek, aki Oroszországból román területre jön át.

Az elmúlt héten három ilyen gyilkosság is történt. Agyonlőtték Lomanicendi orosz menekültet, ugyancsak egy Ojeho nevű orosz menekültet az egész családjával és végül egy Vasilauci nevű hotin megyei akóst. Az interpelláló képviselő az esetek szigorú kivizsgálását fogja kérni.

A köztársasági és szociáldemokrata pártok győztek a spanyol választásokon

Madrid, június 29.

Vasárnap zajlottak le a spanyol nemzetgyűlési választások, amelyeken a szélsőséges és a jelenlegi köztársasági rezsimet támogató pártok erős összecsapása volt várható. A lezajlott választásokról részletes eredmények még nem érkeztek, párisi jelentés szerint általánosságban a köztársasági és szociálista pártok fölényes győzelmet arattak. A spanyol miniszterek kijelentései szerint a választások simán és teljes nyugalomban zajlottak le, ezzel szemben egyéb távirati jelentések számtalan véres összecsapásról adnak hírt.

Ez utóbbi jelentések szerint az ország különböző részeiben súlyos összecsapások voltak egyrészt a kommunisták és a köztársaságiak, illetve szociálisták, másrészt pedig a klerikálisok és a kormányt támogató baloldali pártok között. Négy halott és számtalan súlyos és könnyebb sebesült áldozata van eddig ezeknek az összecsapásoknak.

Barcelonában a választási iroda előtt az egyik felindult szavazó revolvért rántott és több lövést adott le. Egy halott és egy könnyű sebesült áldozata volt ennek a lövöldözésnek.

Felhívás

Brassó törvényhatósági város vezetősége a kibocsátott hirdetmény tanúsága szerint július hó elsejétől harmincegyedikéig adja ki a közigazgatási törvényben előírt községi tagsági igazolványokat. A törvény értelmében minden 21-ik évét betöltött férfi lakosnak és minden, a községi választók listájában felvett nő lakosnak rendelkeznie kell ilyen igazolvánnyal, amely nem csupán a községi hovatartozandóságot igazolja, hanem egyszersmind választói igazolvánnyul is szolgál. Erre felhívjuk városunk magyar lakosságának figyelmét a kibocsátott hirdetményre és felkérünk mindenkit, hogy igazolványa kiállítására és átvételére érdekében a hirdetményben kitüntetett napon, a régi tanácsház nagytermében okvetlenül jelenjen meg. Az igazolványhoz egy 9x12 cm. méretű fényképre is van szükség. Ezt szerezzé be mindenki, mert e nélkül az igazolványt nem lehet kiadni. A jelentkezéshez vigye magával mindenki a birtokában levő választói igazolványát és 10 lej kiállítási díjat. Nyomatékosan figyelmeztetünk mindenkit, hogy a községi tagsági igazolvány kivételét el ne mulassza, mert ezentul csak ezen igazolványokkal lehet a személyazonosságot igazolni és, akinek ilyen igazolványa nincsen, az semmiféle bizonyítványt nem kaphat ki.

A jelentkezés betűrendben történik, úgy, a mint azt a kibocsátott és a B. L.-ban is már közölt hivatalos hirdetmény megállapította. Senki se mulassza el a községi tagsági igazolvány kivételét, mert ez a mulasztása súlyos következményekkel járhat, melyek aztán utólag nehezen, vagy egyáltalán nem lesznek orvosolhatók. Az állampolgársági összeírásnál is az érdekeltek nemtörődomsége okozta a legtöbb bajt. Vigyázzunk, hogy ne ugyanebbe a hibába essünk és újabb bajt zúdítsunk a nyakunkba.

AZ ORSZÁGOS MAGYARPÁRT
BRASSÓI TAGOZATA

Megnyílt! Szig. 269 Uj szálloda!
NEW-YORK
BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143
(a Gara de Nord mellett)
és „HOTEL MARNA“, Buzești 3.
Egyágyas szobák 100-120 lejig kétágyas szobák 140-160 lejig, beleértve az összes illetékeket. Modern kényelem, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előzőkeny kiszolgálás.
A tisztviselő és utazó uraknak engedmény.

Már megkezdtek a kolozsvári tartományfőnökség leépítését

Nagynehezen sikerült alapot találni a kolozsvári városi tanács feloszlatására is

Kolozsvár, június 29.

A Kolozsváron székelő erdélyi tartományi főnökség ma rendkívül nagy jelentőségű belügyminiszteri rendeletet kapott Bukarestből.

A rendelet a közigazgatási törvényre való hivatkozással arra

utasította a tartományi főnökséget, hogy könyvelési osztályát július elsejére szállítsa le Bukarestbe.

A rendelet a tartományi főnökségen óriási izgalmat keltett, mert njából bi-

zonyítékot látnak abban, hogy a kormány rövid időn belül mégis keresztül hajtja a tartományi igazgatóságok megszüntetésére vonatkozó tervét.

Itt említjük meg, hogy Stefanescu belügyi vezérfelügyelő szombaton Kolozsvárra érkezett és vizsgálatot folytatott a város háza ügykezelésének ellenőrzésére. A vizsgálat eredményéről csak annyi szivárgott ki, hogy Stefanescu vezérfelügyelő végre alapot talált a kolozsvári városi tanács feloszlatására és az interimár bizottság kinevezésére.

Románia elfogadta a német különköveteléseket

Mit tartalmaz a román - német kereskedelmi egyezmény

Bukarest, június 29.

Ma a fővárosba érkezett Ioanitiu mérnök, a kereskedelmi minisztérium igazgatója, aki egyenesen Berlinből jött és magával hozta a már aláírt német-román kereskedelmi szerződés végleges szövegét. Ioanitiu mérnök elsőnek Argetoianu pénzügyminisztert kereste fel, majd Manoiulescu ipar- és kereskedelmi miniszternek részletes jelentést tett a tárgyalások lefolyásáról.

Ioanitiu mérnök jelentése szerint a német-román delegátusok

az utolsó percben mégis meggyeztek az újabb német követelések ügyében, amely miatt már felborulással fenyegetett az egyezés.

Az új pótegyezmény szerint Románia kötelezi magát, hogy Németországtól két és fél esztendő leforgása alatt négy és fél milliárd lej értékű ipari terméket vesz át,

nem számítva azokat az ipari rendeléseket, amelyeket közvetlenül az országból magánosok részéről kapnak. Ezzel szemben Németország a már meglehetősen preferenciális vámkedvezményeken túl újabb engedményeket tett Romániának az árpa-, kukorica- és állatbevitel terén.

Végül kimondták Genfben, a szerződés aláírása alkalmával, hogy amennyiben Románia október elsejéig nem adja fel ezeket a rendelkezéseket, úgy a szerződés kölcsönösen felmondható.

Oriási kormánygyőzelem a magyarországi választásokon

A nyiltszavazásos kerületekben ellenzeki alig kapott mandatumot

Budapest, június 29.

Tegnap, vasárnap kezdődtek meg Magyarországon az országos választások, a melyeknek rendjén az összes nyílt kerületek képviselőinek mandátumáról kellett döntenie a szavazópolgároknak. A beérkezett jelentések szerint megállapítható, hogy a választás mindenütt a legnagyobb rendben folyt le s rendezavarás csak annyi történt, hogy a mezőkövesdi választókerületben ismeretlen tettesek szombaton éjszaka elvagták a telefonvezetékeket, de a hatóságok vasárnap reggelre már teljesen helyreállították az okozott zavart.

A budapesti, szegedi és néhány titkos kerület kivételével

összesen 182 választókerületben dőlt el a mandátumok sorsa: 169 kerületben végleg határoztak a mandátumról, míg 13 kerületben pótválasztás dönti el, hogy melyik jelölté lesz a győzelem.

„Egy új memorandum-pör van kialakulóban“

Erdélyi román politikusok nagyváradi demonstrációja

Pártkülönség nélkül ünnepelték Crisan György volt alminisztert

Nagyvárad, június 29.

Szombaton délután Nagyváradra érkezett Crisan György volt belügyi alminiszter, akinek a közelmúlt napokban gyanúsítottként kellett megjelennie a brassói törvényszék ügyészsége előtt a Banca Cetatea bukása ügyében indított vizsgálat során.

A volt belügyi alminisztert, aki rövid ideig foglya is volt a brassói ügyészség fogházának, megérkezése után Nagyvárad román társadalmi rendkívül meleg ünnepségekben részesítette.

Ez az ünnepség abból a szempontból érdekelő nagy figyelmet, mert Nagyvárad erdélyi származású román politikusainak személyén keresztül valóságos tüntetés számba ment a régi sajátos szellemével és politikájával szemben.

Este Crisan György tiszteletére a nagyváradi román politikusok, nemzeti parasztpártiak, liberálisok és avereszkánusok társasvacsorát rendeztek s annak során több megleghangu pohárköszöntőben ünnepelték a volt alminisztert. Az erdélyi politikusok hangulatára rendkívül jel-

lemző volt az a pohárköszöntő, amelyet Borlan Amos dr. mondott a nemzeti parasztpárti kormány volt tagjai ellen indított hajszával kapcsolatban.

— Egy új memorandum-pör van kialakulóban — szögezte le általános figyelem közepette Borlan dr. — Ugyanazok ebben is a vádlottak, mint a régi, történelmi jelentőségű memorandum-pörben: Erdély román társadalmának képviselői. A különbség csak annyi, hogy a vádlók most nem az osztrák szoldateszka megbízottai, hanem a régi hatalmi képviselői.

Utána Andru Szavér dr. mondott pohárköszöntőt, amelyben a következőket szögezte le:

Az elmúlt 12 esztendő alatt még egyszer sem volt példa arra, hogy Nagyvárad románosságának képviselői pártkülönségre való tekintet nélkül ilyen békés egyetértésben találkoztak volna egymással. Most azonban

Erdély becsületéről van szó s annak meggyalázása ellen szükség van a legélesebb tiltakozásra.

Az erdélyi román politikusok nem szok-

tak hozzá ahhoz a multban, hogy a politikai ellenfelek agyonverjék egymást. Pohárköszöntője végén emelt hangon üzent a politikai ellenfeleknek:

— Meggyőzni igyekezzünk egymást, de nem bemocskolni!

Számos pohárköszöntő elhangzása után maga az ünnepelt, Crisan György emelkedett szólásra és meghatottan modott köszönetet a feléje és a megelőző kormány tagjai iránt sugárzó bizalomért és szeretetért. Beszédében az erdélyi magyar sajtó szerepéről a következőket mondotta:

— Sohasem felejttem el a kisebbségi lapoknak a magatartását, amelyet meg-hurcoltatásom alatt tanusítottak. Mellém álltak és erkölcsi támogatást nyújtottak a megpróbáltatás óráiban. A kisebbségi sajtó most is behízyonította, hogy milyen súlyos és komoly missziót teljesít Románia társadalmi és politikai életében.

Cuza, a Jorga jóvoltából közéleti laktör lett

Egyre élesedik az ellentét a kormánypárt és a liberálisok között

Bukarest, június 29.

A belpolitikai helyzet, amely Cuzának a kamara szombati ülésén a liberálisok ellen intézett támadásával ismét feszültté vált, tovább élesedett ki. Cuza tudvalevőleg szombaton nagyobb beszédet mondott, amelyben azzal vádolta a liberális pártot, hogy csak szemforgatásból dinasztikus, egyébként azonban semmiben sem változott meg az a magatartása, amelyet Károly királynak az országhaváló visszatérésekor tanusított. Cuza odáig ment támadásában, hogy a politikai pártokat alkotmányelleneseknek minősítette.

Az a tény, hogy Cuza és Jorga a kamara szombati esti ülésén fűtőestként fraternizáltak, azt a gyanút ébreszt, hogy Cuza tulajdonképpen Jorga megbízásából beszélt.

A kormánynak a pártok ellen való fokozatos állásfoglalását bizonyítja az a kis epizód is, amely a kamara szombati ülésén lejátszódott, de amelynek végeredményben nagy politikai hordereje van.

Fransovic volt liberális miniszter ugyanis magyarázatot kért Cuza beszéde miatt Argetoianu belügyminiszteről, aki kitérő választ adott.

A hétfő délutáni lapok most már nyíltan arról írnak, hogy a Jorga-kormány teljesen a liberális párt ellen fordult Jorga meg akarja mutatni, hogy nem függ a liberálisoktól, hanem sokkal inkább a liberálisok függeneke tőle.

A „Viitorul“ odáig megy következtetéseiben, hogy már a liberálisok és a kormány között beállott szakadástól cikkeznek.

Beavatott körökben a helyzetet úgy magyarázzák, hogy a Jorga kormány most érkezett el annak a tervnek a megvalósításához, amellyel eredetileg uralomra került.

A pártellenes kormányzási terveket erősíti Averescu tábornoknak holnapra szóló királyi audienciája, amelyet óriási érdeklődés előz meg. A marsall személye néhány nap óta ismét előtérbe lépett és ugylátszik, hogy a kormány új orientációjában rendkívül fontos szerep vár rá.

A Cuza szombati beszéde nyomán kialakult új politikai helyzetkép kissé val színeinek tompítására szolgálhat azonban az a kijelentés, amelyet a király Victor Antonescu volt liberális miniszternek tett, aki szombaton kihallgatáson volt Ofelségénél. A király kijelentette, hogy nem ellensége a pártoknak és nem kíván pártok nélkül kormányozni.

Maniu váratlan visszavonulása is új megvilágítást kapott a szombaton beállott belpolitikai fordulat által. Most már nyíltan hangoztatják, hogy

Maniu a pártokkal szemben megnyilvánuló ellenséges magatartás következtében vonult vissza.

Maniunak egyik híve tudvalevőleg Kolozsváron azt a nyilatkozatot tette, hogy a pártvezér visszavonult, mert még ellenzék sorban sem akart felelősséget vállalni a bekövetkezendő eseményekért. Lupu egyébként holnapra érinteni fogja a kamrában a Maniu-kérdést s azt hiszik, hogy beszéde sok olyan dolgot fog tisztázni, a melyeket most még homály fed.

Itt említjük meg, hogy Lupu rövidesen Amerikába utazik kortes Köruttra.

Felmentették Anghelescu volt belügyi államtitkár merényletét

Egy lej kártérítést fizet Beza az összelövöldözött államtitkárnak

Bukarest, június 29.

Négy napi tárgyalás után a bukaresti esküdtszék meghozta verdiktjét Beza-díák felett, aki mint ismeretes, — egy évvel ezelőtt

Anghelescu belügyi államtitkárát hivatalos helyiségében négy revolverlövessel meg akarta ölni.

A merénylet nem sikerült, Beza lövései csak megsebesítették a belügyi államtitkár aki négy heti szanatóriumi kezelés után felépült sérüléseiből. A négy napi tárgyalás folyamán egymásután vonultak fel a tanúk, akik kevés kivétellel

szinte hazafias hősként ünnepelték a merénylet Bezá és ezek után Bukarestben alig keltett nagyobb meglepetést a merénylet felmentése.

Szombat este 9 órakor vonultak vissza

az esküdtek és félórai tanácskozás után az esküdtek elnöke bejelentette az esküdtek „nem bűnös” verdiktjét.

A törvényszék az esküdtek döntése alapján úgy Beza Györgyöt, mint Guranesco Alexandru és Baicu Gheorghe pádlottakat felmentette.

Az ítélet elhangzása után a sértett képviselőjének a kérésére a bíróság a kártérítés kérdésében hozta meg döntését. A törvényszék a kérést megokoltak találta és kötelezte Bezá, hogy az áldozatnak egy lej kártérítést fizessen.

Lehet sirni is, lehet nevetni is, kinek kinek a temperamentuma szerint.

Ez a fiatal ember egy aktív államtitkár terített le és az esküdt urak úgy találták, hogy ez nem volt bűn.

Úgy látszik, nem igen vannak közöttük olyanok, akik politikai karriert ambicionálnának.

Dienes László:

Anémet szociáldemokrácia, mint a polgári társadalom védője

Az átfogalmazott program célja

Berlin, június 29.

Ma Németországban a jóvátétel által súlyosbított gazdasági krízisben a tőke olyan erős nyomást gyakorol a terhek áthárítása végett a dolgozó tömegekre, hogy egy politikai párt sem meri nyíltan védelmébe venni s mindegyik igyekszik antikapitalista jelszavakkal kendőzni magát a tömegek felé. Egyedül a szociáldemokrata párt szónoka vette magának a bátorságot a leipzig-i pártnapon, hogy a kapitalizmus orvosának állítsa oda magát. Tarnow, aki a hivatalos elméleti referátumot tartotta, szösz szerint a következőket mondotta: „A kapitalista gazdasági rend betegségénél nem állhatunk csak mint diagnosztizálók, hanem egyben mint orvosok s örökösök is”.

„Az egész munkásmozgalom fejlődésmentele nem egyéb, mondotta, mint a kapitalista rend folytonos támogatása. A szociálista elmélet szerint a kapitalizmusnak belső ellenmondásain össze kell omlania. De a munkásmozgalom soha se en-

gedte a kapitalizmust ezen ellenmondásokon összeomlani, hanem mindig mentő ellenintézkedéseket tett érdekében, pl. kifejlesztette az állam szociális funkcióit”.

Ime, lehetséges-e ennél becsületesebben őszintébb vallomás? S hivatkozik a párt gyakorlatára, mint bizonyítékra. Csodálatos-e ilyen körülmények között, hogy a polgári Berlini Tageblatt a legnagyobb polgári pártnak nevezi vezércikkében a szociáldemokrata pártot s a reakciós Deutsche Allgemeine Zeitung vállveregetőleg így ír: „A szociáldemokrácia lassu átalakulását a legnagyobb polgári párttá mi sem tagadjuk, sőt elismerjük s azt mondjuk, hogy ez az átalakulás minden támogatást megérdemel.” A Néppárt egyik lapja, a Hamburgische Correspondent már kevésbé kiméletes: „Osztyáhar, antimilitarizmus, véleményyszabadság, a vallás magánügy — a hagyományos szociálista program ezen oszlopait egyetlen egy év alatt a szociáldemokrata párt egyiket a másik után adta fel”.

Az „organizált kapitalizmus”

1927-ben a kiel-i pártnapon Hilferding így fogalmazta a szociáldemokrácia akkori elméleti alap gondolatát: „Egy átalakulás korában élünk, a kapitalizmus békés átalakulásának korából a szociálistusba.” S felállította az „organizált kapitalizmus” azóta hirhedtté lett tételét: „A mi nemzedékünk az elé a feladat elé van állítva, hogy az állam segítségével megszerpezze a kapitalista gazdaság szabályozását s a kapitalistákusán megszerpezett és ovezett gazdaságot átvezesse a szociálista állam által vezetett gazdaságba!” Az „organizált kapitalizmus” fokozatosan megszünteti a kapitalizmus anarchiáját mondotta az Egyesült Államokra hivatkozott, melyek akkor a konjunktúra tetőfokán állottak. S beigérte, hogy a munkásság életnívója már ezen átalakulási időszak alatt is folytonosan javulni fog, összefüggésben a tőke fokozatos koncentrációjával. A marx-i törvény, mely szerint a tőke akkumulációjával jár a nyomor akkumulációja, tulhaladott álláspont s példa rá megint az amerikai munkás magas életnívója. Eppen ezért a munkásosztálynak támogatni kell a kapitalista racionalizációt, mely végeredményben a munkásoknak lesz hasznos. S Marx bérelméletét helyettesítették az u. n. Tarnow-i munkabérelmélettel, mely szerint a kapitalistáknak éppen úgy érdeke a bérek emelése, mert ezek által a piac felvevőképessége növekszik. S az sem igaz ma már, hogy a kapitalista állam a kizsákmányoló végrehajtó organuma a kizsákmányoltak elnyomására, a demokratikus állami apparátust ezért nem szabad széttörni, hanem segítségével a szocializmust megvalósítani.

Azóta mindössze négy év telt el s a szocializmus elméletéből nem maradt meg semmi: a bekövetkező események minden tételét megcáfolták. Az amerikai jólét összeomlott s ott is milliók vannak kereszt nélkül. A kapitalista racionalizálás

eredménye sem nagyobb jólét, hanem tömegnyomor s a munkanélküliség milliói. Azt ígérték, hogy a kizsákmányolás tempója lassulni fog, ehelyett fokozódott. A kapitalista racionalizálás ahelyett, hogy enyhítette volna, fokozta a krízist. Arról, hogy a magasabb bérek a kapitalistáknál is kellenének, szó sincs többé, ellenben egyre-másra építik le a munkabéreket. S a parlamentáris demokrácia nemhogy nem vitt közelebb a szocializmushoz, hanem maga is már csak névszerint létezik. Nem véletlen tehát, hanem elméleti alapjai teljes összeomlásának bevallása, ma, amikor négy évvel a hilferdingi organizált kapitalizmus után az ideai lipse-i pártnapon a párt teoretikusa a „kapitalizmus gazdasági anarchiája” címmel tartott előadást.

Igen, a munkásosztály a kapitalizmus örököse, mondta Tarnow, a halálosbeteg kapitalizmusé. De a halála olyan fájdalmas volna, hogy a munkásosztálynak kell mellette az orvos szerepére vállalkozni s megpróbálni nagy áldozatokkal is meggyógyítani. Tarnow szerint nem szentimentalizmusból kell ezen álláspontot elfoglalni, hanem a magának a munkásosztálynak az érdekében. A kapitalizmus halála ugyanis olyan rettenetes állapotokhoz vezetne, olyan káoszhoz, mely rosszabb volna sokkal a mai helyzetnél.

Már csak

5 nap

az Albina Bank által garantált Kolozsvári Mentő Sorsjegy huzásáig

Égész sorsjegy ára 100 Lei, fél sorsjegy ára 50 Lei, postal megrendeléséknél 19 Lei portóköltiségre hozzáadandó. Sorsjegyek kaphatók tözsdékben, bankokban, üzletekben, uccal árusoknál. — Főbizományos: Brassóban Derzay Géza nyug. íg. Strada de Mijloc 163, Bukarestben B. Saharovicu Strada Sít. Apostoli 28. Központi Sorsjegy Iroda Cluj, Strada Memorandului 16. szám alatt. Szg. 2138

Pestis és sok más, állatokról átozott rettenetes kór gyakran bolháján kerül az emberi szervezethe. Védekezzünk e veszedelmes vendég ellen, amelynek nyomában lehet a halál. Permetezzünk Flit rovarirtót.

Flit hatására elpusztul légy, szúnyog, bolha, moly, poloska, tetű, hangya, svábbegár és mindezek petéi. Flit-permet megöli a rovarokat, — de emberre ártalmatlan. Könnyen alkalmazható. Nem hagy foltot. Flit nem tévesztendő össze más rovarirtókkal. Követeljük a Flit katonával díszített sárga kannát a fekete sávval.

Permetezzünk

FLIT

rovarirtót

Piombált Flit-kanna kizárja az utánsót.

Keleti levelek

20.

Irja: Baktay Ervin

Indus birkózó-verseny

Már ebben is egyéni stílus van és a birkózó, ki rendkívüli mozdulataival és eredeti ugrásaival adja önbizalmának tanujelét, már előre is zugó tapsot kap a nézők seregétől. Tapsorkán jutalmazza aztán a győztest is, különösen, ha az a fél diadalmaszkodik, amelyikre nem számítottak: ugyanis Indiában nem osztják a birkózókat súlycsoportokra s így előfordul, hogy karcsu, színtec cingár terméti legény kerül szembe mázsás, rengőpocoku kolosszussal, amikor annál nagyobb a dicőség, ha mégis a szikár fickó teremti földhöz a súlyában bizakodó ellenfelét. A győztes azután a bevezető ugrándozásnál is hihetetlenebb, diadalittas szokelléssel, széles, fehérfogu mosollyal közeledik a Mahárádza diszrára felé, hogy a Nagyr előtti lojálisán a porba feküdjön és az elismerő fejbiccentést tudomásul vegye.

Mikor végre a döntő diadalra kerül a sor, a két bajnok is a porondra ugrál. Gunga, a lahoriak szemfényé, magas, kissé elhízott alak, simára borotvált, pörgebajuszos arca csupa önbizalom. Állandóan mosolyog, mint aki gyerekjátéknak veszi az egészet. Imám Baks viszont, a patialai bajnok, sötétképű, komor figura. Száját összeszorítja, szeme szigorúan villog, hosszú, lelógó bajusza is valami kedélytelen kifejezést ad arcának. Mikor szembeállnak egymással, a Mahárádza felkel bársnyos karosszékéről s odamegy a küzdőporondra, hogy személyesen legyen a mérkőzés bírja. Hogyisne! hiszen most dől el, ki lesz India bajnoka — a lahori Gunga, vagy pedig Patiala büszkesége, a komor Imám Baks? És itt megszűnik a szokásos hindu-muzulmán vetélkedés is, hátrésszorul a lokálpatriotizmus szemből, mert még a leglelkesebb pa-

tialai hinduk is szíveszorogva óhajtkák a mohamedán Imám Baks győzelmét, aki városuk szülőtte.

A két bajnok nem csap össze olyan hevesen, mint az előző párok tették. Óvatos mind a kettő, előrenyújtott kezekkel közelednek egymáshoz, hogy elkapják egymás csuklóját s így távolartsák maguktól az ellenfelet, aki csak a kedvező alkalomra vár, hogy közelebb férközhessen a másikhoz. Előredűlve, minden erőjüket az ökökbe koncentrálnak, kötözködik a két bajnok, helyükből is alig mozdulnak el, előrehajolt felsőtesttel védekeznek mind egyik a veszélyes közeledés ellen. Olyan a két fényő bronztestű, hullámzóizmu férfi, mintha bikák vetették volna össze szarvaikat, a látszólagos mozdulatlanságban is érezni az erő megfeszített küzdelmét. Olykor egy-egy hirtelen lendületű fordulat szakítja meg a mozdulatlanságot, a küzdők szétszakadnak egy pillanatra. Ilyenkor hátralépnek és porral hintik be izzadt testüket. Gunga, ki szakadatlanul bizakodva mosolyog, mint valami primadonna, még azzal is hangsúlyozni akarja fölényét, hogy előzőeken egy-egy marék port dob ellenfele széles mellére. De Imám Baks komoran, rendületlenül közeledik újra és előrenyújtott vasmarkaival elkapja s továbbra is távol tartja testétől az ökleire dülő lahori bajnokot. Ez a küzdelem egészen más, mint a többieké volt, nyilvánvaló, hogy nem fognak a földön hengergőzni és vonagolni, itt nemcsak az erő, hanem a tapasztalás és megfeszített ébersége előbb talt számítás is dolgozik: amelyiknek a lankad el egy szempillantásra, azt kellehetetlenül fenyegeti a veszély, hogy az ellenfél egyetlen fogással legyűri. Az arénában néma csend, huszezer ember figyel kimeredt szemekkel. Gunga mosolyog. De egyszerre, váratlanul, nagyot ránt rajta Imám Baks, a lahori megtorpan, a muzulmán bajnok megragadta a kedvező pillanatot egyet fordul és acélkarjával a földre lendíti Gungát. Nem vár újabb alkalomra, még mielőtt ellenfele a földet érinthetné, hogy hasravágja magát, átkapja derekát, úgy hogy Gunga egy szem pillantás alatt két vállala érkezik a földre és mielőtt ráeszmélhetne helyzetére, felsírvit a sip és a Mahárádza felemelt kézzel vet véget a küzdelemnek.

Érettségi 1931

Megjelent az új érettségi törvény végrehajtási utasítása: Az elnök kénye-kedvétől függ, vizsgázhat-e magyarul a kisebbségi diák

Bukarest, június 29.

A közoktatásügyi minisztérium ma adta ki az új érettségi törvény végrehajtási utasítását, melyet országsszerte nagy érdeklődéssel vár a diákság. Az új végrehajtási utasítás szerint az ideai érettségi vizsgák anyaga két részből fog állni: Minden vizsgázóra kötelező és szabadon választható tárgyakból. Az első csoportba tartozó tárgyak a következők: román nyelv és irodalom, román történelem, Románia és szomszédos országok földrajza, továbbá általános filozófia, alkotmányjogi és közigazgatási ismeretek. A szabadon választható vizsgatárgyak ezek: Idegen nyelv, mégpedig a vizsgázó tetszése szerint francia, német, angol vagy olasz. Nem választható idegen nyelvként a vizsgázó anyanyelve, vagy annak az intézetnek az előadási nyelve, hol tanulmányait végezte. A másik szabadon választható tárgy a matematika, fizika és kémia vagy a természettudomány.

Írásbeli vizsgát két tárgyból kell tenni: A román nyelvből és a tudományos anyagból. Ugy a román nyelvű írásbelire, mint a szabadon választható tudományos

anyagra a vizsgázó három-három tételt kap, melyek közül bármelyiket feldolgozhatja. Az új érettségi törvény érdekes újítása, hogy az írásbeli vizsgának nincs kiküszöbölő jelentősége, amennyiben a bizottság csupán azokat utasítja vissza a szóbeliről, akikről egyöntetűen megállapítják, hogy teljesen felkészületlenek.

A szóbeli vizsgán kizárólag román nyelven teendő le a román nyelv, történelem és földrajz. A többi tárgyból a kisebbségi jelöltek saját nyelviükön is vizsgázhatnak, de csak olyan mértékben, hogy a bizottság román elnöke ne kerülhessen abba a helyzetbe, hogy már ne tudjon véleményt alkotni a jelölt képességeiről.

A végrehajtási utasításnak ez a szakasza, tulajdonképpen teljesen illuzóriussá teszi a kisebbségi nyelvhazsálat az érettségig.

Mert hiszen nem körvonalazza, hogy mily mértékben felelhet anyanyelvén a vizsgára kerülő diák és teljesen ki van téve a vizsgázató elnök kénye-kedvének.

A jelöltek feleleteit nem osztályozzák. Minden esetben a vizsgázató bizottság elnöke, a bizottsági tagok megkérdőjele

nélkül dönt afelett, hogy a jelöltek közül kik mentek át és kik buktak el. Az átment jelöltek három kategóriába oszthatóak: elégséges, jó és kitűnő. A kitűnő eredménnyel érettségizettek névsorát diszkrétan közlik.

A mostani érettségi vizsgák során a jelöltek nem vizsgáztatják azokból a tárgyakból, melyeket csak a mostani végrehajtási utasítás ír elő, mivel a jelölteknek nem volt idejük e tárgyakból felkészülni.

Az érettségi vizsga díja az idén is — mint eddig — 1500 lej lesz, amely összegből a bizottság elnöke szegénysorsu tanulók részére engedményeket adhat.

A végrehajtási utasítás kibocsátásával egyidejűleg a minisztérium máris kinevezte a vizsgázató bizottság elnökeit, a kik — mint ismeretes — valamennyien egyetemi tanárok.

Az érettségi vizsgák egyébként július elsején veszik kezdetüket, s mint rendszerint 10 napon át tartanak. Lehetőségek azonban, hogy az idén két-három nappal elhalasztják a vizsgák kezdetét, tekintettel arra, hogy az előkészületek még nem fejeződtek be teljesen.

Tűzzel-vassal be kell hajtani a hátralékos adók 30 százalékát

Bukarest, június 29.

A pénzügyminiszter szigorú rendeletet küldött a pénzügyigazgatóságoknak, amelyeket arra utasít, hogy a hátralékos adók 30 százalékát kímélet nélkül hajtsák be. A rendelet súlyos büntetéssel fenyegeti meg azokat az adóvégrehajtókat, akik ennek az ukáznak nem tudnak érvényt szerezni.

Maniu hajthatatlan

Kolozsvár, június 29.

A nemzeti parasztpárt még mindig nem tud belenyugodni abba, hogy vezére, Maniu Gyula, visszavonult a párt irányításának és vezetésének munkájától. Vasárnap két vendége volt Maniunak Badacsonyban. Elsőnek Moldovan Valér, volt nemzeti parasztpárti miniszter kereste fel és kérte, másítsa meg elhatározását és térjen vissza a politikai életbe. Maniu ezúttal is hajthatatlan maradt. — Kijelentette, hogy elhatározása végleges és azon nem kíván változtatni. Később Lugosanu volt alminiszter, Maniu egyik legjobb barátja és bukaresti lakótársa jelent meg Badacsonyban és ő is megpróbálta, hogy Maniut megértse. Ez azonban neki sem sikerült.

A nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága egyébként szombaton ülést tart Kolozsváron, ahol ez alkalommal a párt csaknem valamennyi számottevő tagja meg fog jelenni. Ez az ülés újabb szimpátia tüntetés kíván lenni Maniu mellett.

Lelőtt egy jósnőt egy 18 éves diáklány, mert azt jósolta neki, hogy lérijhezmenetele előtt meghal

Jasi, június 29.

Fantasztikus dráma játszódott le Jasi egyik külvárosi házában, ahol Kuvenko asszony, Odessából ideköltözött jósnő lakott. A jósnőnél tegnap megjelent egy magát Largeanu Ileanának nevező 18 éves diáklány és arra kérte, hogy mondja meg jövőjét. A jósnő elővette a szokásos rekvizitumokat, különböző kártyacsomagokat, majd megnézte a diáklány tenyerét is és hosszas töprengés után elárulta, hogy a diáklányt nagy veszély fenyegeti, amennyiben férjhezmenetele előtt meg fog halni. Largeanu Ileana, aki valóban jegyben járt egy fiatalemberrel, annyira felindult ezen a jósláson, hogy

revolvert rántott és egyetlen jól irányzott lövéssel agyonlőtte a jósnőt.

A merénylet nagy feltűnést keltett és a megindított nyomozás most annak tisztázására irányul, hogy csakugyan ez a pesszimista jóvondó volt-e az oka a drámanak és nem előkészített merénylet-e, ami mellett az is szól, hogy a fiatal diáklány megtöltött revolverrel jelent meg a jósnő lakásán. A meggyilkolt jósnő az orosz forradalom idején telepedett meg Jasiban, ahol az ottani babonás nép pénzén kitűnően élt.

Meglepetésszerű házkutatás Bocu Sever lippai lakásán

A főügyész és vizsgálóbíró 14 detektívvél szállja meg a volt kormányzó otthonát

Arad, június 29.

Arad-temesvári körökben óriási izgalommal tárgyalják azt a házkutatást, amelyet a Belsőbizottság még nemrég szinte korlátlan hatalmu ur, Bocu Sever volt temesvári kormányzó lakásán rendeztek. Tudvalevőleg Bocu Severnek fejedelmien berendezett háza van Lippán.

Ide szállt ki a temesvári főügyész és vizsgálóbíró 14 detektív kíséretében, akik meglepetésszerűen körülbették a Bocu Sever portát minden oldalról, s egyszerre behatoltak a házba, ahol több

órán át tartó házkutatást tartottak. Kiszivárgott hírek szerint a házkutatás alkalmával különösen a Franciaországból származó butorok iránt mutattak rendkívüli érdeklődést. Azon franciaországi butorok iránt, amelyeknek eredete közös lehet a temesvári kormányzóságnak már hírhedté vált fényűző berendezésével. — Ugy Aradon, mint Temesváron nagy izgalommal tárgyalják a feltűnő házkutatás ügyét, amelyről egyébként hivatalosan még semmilyen felvilágosítást nem adtak.

Készül a német-olasz találkozó

A francia demokraták és a moratórium

Berlin, június 29.

A chequersi tanácskozások és Hoover elnök ajánlata után újabb kormányközi találkozás eshetőségével kell számolnia az európai diplomáciának. Ezúttal arról van szó, hogy a chequersi találkozó mintájára a német és olasz államférfiak közvetlen tanácskozását rendezzék meg.

A kezdeményezés annál nagyobb figyelmet érdemel, mert olasz részről indult ki és a német kormány a legnagyobb melegséggel vette magáévá a találkozó gondolatát. Az olasz kormány már megtette az első lépést: megkérdőjele a német hivatalos körök véleményét arra vonatkozólag, hogy mit szólnának ahhoz, ha Chequers mintájára a német és olasz államférfiak találkozója is megvalósítanák. A hivatalos meghívás ténye még nem következett be, de a németek olyan melegen

üdvözölték az eszmét, hogy most már csak a találkozó időpontjában kell megállapodni.

A német kormány a maga részéről egyáltalán nem titkolja, hogy az olasz kezdeményezés megtörtént s hivatalosan is leközölte, hogy az olasz-német Chequers gondolatát a legnagyobb melegséggel karolják fel.

HERRIOT BESZÉDE AZ AMERIKAI MORATÓRIUMRÓL

Herriot, a francia radikális párt gyűlésén beszédet mondott és abban kitért az aktuális világpolitikai kérdésekre is. Beszédében a következőket mondta:

— Mint franciák s mint pacifisták egyaránt tiltakozunk azon sommás eljárás ellen, amelynek most nemsokára áldozatai

Olvassa végig

lapunk bármelyik számát s győződjék meg személyesen arról, hogy valóban az ország legjobb magyar napilapja a „Brassói Lapok”. — Belső szerkesztőségét a legkitűnőbb magyar újságírók alkotják, hírszolgálatát a legfrissebb s a legmegbízhatóbb, külső tudósítógárdája elsőrangú s végül: a világ nagy metropoliszaiból neves publicisták tudósítják. — Független s így minden sorával csak az összmagyarság és az emberi haladás ügyét szolgálja. — Kétségtelen, hogy ezt a lapot Önnek is mindennap rendszeresen kell olvasnia, amit a legcélsezerűbben úgy érhet el, ha előfizetésben rendeli meg. Ez egyben megtakarítást is jelent, mert

a Brassói Lapok előfizetési árai:

1 óra 100, 1/4 évre 300, fél évre 600, egy évre 1200 lej.

leszünk. A békeszerződések tiszteletben tartása nélkül a béke elképzelhetetlen. Franciaország pedig sohasem fog a jóvátételről lemondani. A német sajtó hangja arra vall, hogy Németország részéről nincsen meg a készség sem a halálra, sem pedig az igazságérzetre. Franciaország békét akar a németekkel, azonban egyúttal a kölcsönös méltóságot és igazságot is meg akarjuk óvni.

Julius tizedikéig

új ből meghosszabbították az idegen állampolgárok jelentkezési határidejét

Bukarest, június 29.

A munkaügyi minisztérium ma kelt rendeletével az idegenek most folyó ellenőrzésére a jelentkezési határidőt július 10-ig ismételtelen meghosszabbította. Amint emlékeztet, az eredeti rendelet szerint utolsó jelentkezési dátumként június 25-ikét állapította meg a minisztérium, azonban az országban tartózkodó idegenek eddig olyan gyér számban jelentkeztek, hogy a minisztérium kényszerült a határidő újabb kitolására. Értésüléseink szerint például Temesváron, ahol pedig nagy számmal élnek idegenek, az eddigi terminus lejártáig alig ötszázan nyújtották be okmányaikat.

Brandsch támogatására új német párt alakult

Nagyszeben, június 29.

Szombaton új párt alakult meg Nagyszebenben, amelynek programján főpontként a klikkek elleni küzdelem szerepel. A pártnak, amely Brandsch amnizistert kívánja munkájában támogatni, Ernst doktor az elnöke.

A brassói autóbusz és az interimárok

Brassó, június 29.

Amitől tartottunk, az bekövetkezett. Brassó törvényhatósági városi interimárbizottsága, mely egy választási karipány érdekszférájának talábjából nőtt ki és semmiféle kapcsolatban nem áll a város lakosságának bizalmával, amint már jeleztük, belemarkolt a régi, választott tanácsok városfejlesztési programjába és igyekszik azt a város érdekeinek nyilvánvaló felrugásával a saját képére átfőrmálni. E cél érdekében megtörtént az első sérelmes lépés. Az interimárbizottság a városi autóbusz-üzem létesítése céljából június hó 30-ára kiírt árlejtést elhalasztotta. Az erről szóló hirdetmény az egész városban nagy felháborodást váltott ki. A régi tanács célja az volt az árlejtés kiírásával, hogy a szükséges autóbuszok minél előbb legyenek szereshetők és az üzem minél előbb megindulhasson, mert ez a város azonnali, és pedig jelentős jövedelemhez juttatja. Most az interimárbizottság az elhalasztással bizonytalan időre kitolta az autóbuszok beszerzésének idejét és a városi autóbuszüzem életbeléptetését.

Hogy az interimárbizottságot erre a lépésre mi indította, arról hallgat a hivatalos hirdetmény. Pedig, ha már egy ilyen súlyos következményekkel járó lépésre ragadtatta magát az a társaság, mely egyáltalán nem dicsekedhet a város polgárságának bizalmával, akkor kötelessége lett volna cselekedetétnek indokát adni. Annnyival is inkább, mert a fáma azt rebesgeti, hogy az interimárbizottságban olyan valaki is ül, aki ez idő szerint személyfuvarozó autóbusz járatát a városban, sőt állítólag ez az ur volt ez ügynek az előadója. A közfelfogás súlyos érdeklődést lát fennforogni ebben az esetben és sürgeti a kérdés tisztázását, mert talán az, hogy a mai állapotok egy-két ember érdekében fenntartandók volnának, még sem lehet indoka annak, hogy a város forgalmát modernizáló, rendező és jövedelmet szaporító intézménytől fosztassák meg vagy késleltessék az az idő, mikor a város végre a mai kor igényeinek megfelelő autóbuszokhoz és ezzel kapcsolatban jövedelmeinek a polgárok megterhelése nélküli szaporításához juthat.

Ugy értesülünk, hogy az interimárbizottság különös határozatát megfelfedezik.

Hírek

— **AZ ELBOCSÁTOTT VASUTASOK FIGYELMÉBE.** Az Országos Magyarpárt vezetősége és országgyűlési képviselői mindent megtesznek arra nézve, hogy a most elbocsátott vasutasok ügye kedvező elintéztést nyerjen. Erre nézve a kormány illetékes ténylezőivel tárgyalások is folynak. Minthogy azonban a tárgyalások végleges eredménye előre nem látható, az elbocsátott vasutasok igényeinek bírói úton leendő érvényesítésének lehetőségét pedig a törvény 30 napos záros határidőhöz köti, felhívjuk a vasutasok figyelmét arra, hogy az érdeklükben folyamatban levő akcióitól függetlenül, igyekezzenek az elbocsátást közlő értesítés vételétől számított 30 napon belül közigazgatási kereseteiket az illetékes ítéltáblánál okvetlenül beadni. Ha aztán a Magyarpárt eljárása eredményre vezet, a beadott közigazgatási kereseteket vissza lehet venni, viszont a 30 napos határidő elmulasztása a törvényes jog érvényesítésének lehetőségét zárja ki.

— **MAROSVÁSÁRHELYEN MEGALKULT AZ ERDÉLYI ÉS BÁNATI SOFFÓRÓK SZINDIKÁTUSA.** Marosvásárhelyről jelentik: Országos érdeklődés mellett alakították itt meg vasárnap délelőtti az erdélyi és bánati soffór-szindikátust. Az új szindikátus ügyeit Farkas Jenő marosvásárhelyi soffór fogja intézni.

— **ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!** Bármilyen uton teljesített előfizetési megújítást, 8 napon belül a címken az új lejártnak kell szerepelnie. Ezzel igazolja a kiadóhivatal, hogy a befizetett összeg rendeltetési helyére érkezett. Ha tehát a fizetéstől számított 8 napon belül nincsen új lejárati feltüntetve, akkor azt azonnal reklamálni kell a kiadóhivatalban, Brassóban.

— **AZ ÚJ BUKARESTI NÉMET KÖVET KINEVEZÉSE VÉGLEGES.** Bukarestből jelentik: A román kormány hozzájárulását adta ahhoz, hogy a Bukarestből eltávozott von Mutius német követ helyett von Schullenberget nevezzék ki a német kormány Bukarestbe, Németország nagykövetének.

— **KIFOSZTOTTAK A TEMESVÁRI DÓM-TEMPLOM ÖSSZES PERSÉLYEIT.** Temesvári tudósítónk jelenti: Vakmerő betörés történt a temesvári római katolikus püspökség templomában, a Dóm-templomban. Ismeretlen tettesek, vasárnap éjszaka kifosztották a templom összes persélyeit. Zsákmányuk körülbelül 5000 lej lehetett.

— **NEM JÖN BRASSÓBA SOMLAY ARTUR.** Somlay és társainak brassói vendégszerelését, amelyet a közönség nagy érdeklődéssel várt, minden indok nélkül elhalasztották. Az itteni rendező a mai napig sem tudott újabb terminust kapni és így kénytelen a brassói vendégszerelést lemondani. — A váltott jegyek árát a Zeitschriftenzentrálnál visszatérítik.

— **RÓBERT JENŐ, BÉCSI SZINIGAZGATÓ BUDAPESTEN KÉT CSENDŐRT ELGÁZOLT AZ AUTÓJÁVAL.** Budapestről jelentik: Súlyos autó-motorbicikli karambol színhelye volt a Krisztina-ter, amelynek előlédője, dr. Róbert Jenő, ismert bécsi színigazgató volt. Róbert Jenő tegnap Budapestre jött, ahol autójával teljes sebességgel nekiment egy motorbiciklinek, amelyben két csendőrt ült, akik mindketten súlyos sérüléseket szenvedtek. A két áldozatot súlyos sérülésekkel kórházba szállították. Az eljárás megindult.

— **ÖNGYILKOS FALUSI GAZDA.** Tudósítónk jelenti: Magyar Károly 42 éves gyergyóalfalusi gazdálkodó, csüre egyik gerezdjére

felakasztotta magát, afeletti bánatában, hogy tartozásainak kamatát sem tudta fizetni. Mire tettét észrevették, meghalt.

— **MAROSVÁSÁRHELYI HIREK.** Tudósítónk jelenti: Ma reggel jelentették az itteni ügyészségnek, hogy a közeli Sóvárak községben, lakásban, gyanús körülmények között, halva találták Szántó Katalin 67 éves asszonyt. A nyaka köré kötél volt erősítve, úgy, hogy a halál kétségtelenül fojtogatás eredményeként következett be. A hatóságnak az a feltevése, hogy az asszonyt a veje fojtotta meg, akivel rossz viszonyban élt. — A Kémény Zsigmond-társaság tegnap ülést tartott, amelyen Haják Károly javasolta, hogy tűzzenek ki pályadíjat székhelytárgyu dalművek komponálására. — Szóvátáról jelentették a marosvásárhelyi ügyészségnek, hogy Pap Juliánna ottani lakos kéthetes gyermeke gondatlanságból kifolyólag meghalt. A halál úgy következett be, hogy a csecsemőt a bába anynyira forró vízben fürösztötte, hogy a gyermek az égési sebeknek áldozata lett. A vizsgálat megindult.

— **SZABOLCSKA LÁSZLÓ DR. LETT A BÁNSÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE ÚJ FŐESPERESE.** Temesvári tudósítónk jelenti: Miután Zöld Mihály végvári református lelkész, a bansági egyházmege főesperese, betegségére való hivatkozással, lemondott állásáról, helyébe a Belső református lelkészei Szabolcska László dr., temesvári lelkészt választották meg.

★ **BIKSZAD GYÓGYFÜRDŐ,** Erdély Karlsbadja, a hurutosok Mekkája, nyitva június 1-től. Ivó-kúra, szénasav fürdők, hidegvíz gyógyintézet, inhalatórium és strandfürdők. Állandó fürdő-orvos, vasut, pósta, távirda helyben. — Elsőrendű diétás konyha, napi pensio 160 lejtől. — Orth. izr.-nak kóser vendéglő. Prospektust díjtalanul küld a fürdő-igazgatóság, Baia-Bicsad, jud. Satmar.

— **MEGSZÖKÖTT BETÖRŐ.** Csikszere-dából jelentik: Havlig Lászlót, aki a csikszere-dai rendőrségen 25 betöréses lopást ismert be, nemrégiben letartóztatták. A veszedelmes betörő tegnap megszökött a fogházból. A csikszere-dai rendőrség az egyszer szerencsésen elfogott veszedelmes betörőt képtelen üldözni, mert nincs bünyűyi alap.

— **NYOLC ÉVI BÖRTÖN ANYAGYILKOS-SÁGÉRT.** Csikszere-dai tudósítónk jelenti: Nagy István kásonújfalusi gyári munkás, — amint annak idején megirtuk, — fizetése felvétele után, két liter pálinkát vásárolt, a mit otthon akart, szülei társaságában meginni. Ivás közben édes anyja korholni kezdte, mire a mámoros legény egy keze ügyébe eső doronggal úgy ütötte fejbe a szerencsétlen asszonyt, hogy azonnal meghalt. A csikszere-dai törvényszék 8 évi börtönrre ítélte a gyilkos legényt.

— **PÁLYAZATI HIRDETMEY ÖSZTÖNDIJAKRA.** Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara, az 1951 —52. iskolai évre, több ösztöndíjra pályázatot hirdet. Az ösztöndíjért mindazon kereskedelmi iskolai növendékek és kereskedelmi akadémiai hallgatók folyamodhatnak, akik a marosvásárhelyi kamara körletébe tartozó megyék, (Mros, Csik, Udvarhely, Háromszék), valamelyikébe illetékesek és a bukaresti vagy kolozsvári kereskedelmi akadémiát, illetve a marosvásárhelyi vagy brassói kereskedelmi iskolát látogatják. Bővebb felvilágosítással a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara szolgál.

— **HÖHULLÁM 49 HALOTTAL.** Newyorkból jelentik: A höhullám főleg a déli és középnyugati államokban pusztít, ahol a hőmérő higánya közel 40 C fokra szökkent. — A melegnek, hóguta következtében, a múlt hét csütörtöke óta negyvenkilenc halottja van.

— **Ischiásnál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz reggel ébgyomorra véve előmozdítja a gyomor és a belek működését s könnyű székletet biztosít.** Orvosi tapasztalatok dicsérik a Ferenc József viz azon kitűnő hatását, amelyet vese-, hólyag-, prostata és végbélbajoknál is kifejt. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **WEISZ ILONA ÉS EDITH NÖVENDÉKEINEK ÉVZÁRÓ VIZSGÁJA.** Szombaton délután tartották meg évzáró vizsgájukat Weisz Ilona és Edith, a kitűnő brassói zongoratanárnok növendékei. A vizsgázók valamennyien tanuságot tettek arról a jól megalapozott tudásról és lelkeségről, amellyel tanárnői velük foglalkoztak és amelynek eredményeképpen tehetségüket és szorgalmukat bebizonyíthatták. A növendékek, Fischer Baba, Herskovits Gyuri, Eiger Julek, Ritter Alice, Erdélyi Kató, Propper Olgi, Strém Röske, Révai Márta, Magyar Évi, Fischer Laci, Sonnenfeld Mártha, Herczeg Ibi, Florea Felicia, Schmits Irén és Mandl Lili, kivétel nélkül jól vizsgáztak és a zenei téren feltétlenül hivatottaságról tettek számot. A vizsgázókat és kiváló tanárnoiket a szép számban egybegyűlt közönség elismerő tapsokkal jutalmazta.

— **AZ ÍTELETIDŐ ALDOZATAI.** Az utóbbi napok ítéletidői végzetes csapást mértek a brassómegeyi Apácza és a háromszékmegeyi Bölön községekre. Apácza a kétszeri jégverés elpusztította az őszi vetést teljesen és a tavaszinak is több, mint felét. A szegény apácza magyarok az Olt mentén ez évben az áradások következtében háromszor voltak kénytelenek vetni és most ezt a harmadik vetést is tönkretette a rettenetes jégverés és áradás. Apácza, Nagyajta és Bölön községeket valóságos tenger veszi körül. A közlekedés kilométerekre terjedő területeken lehetlenné váltott. Bölön községben a Bölön-pataka áradt ki és a partmenti házakat beomlással fenyegeti. A megáradt patak tegnap elsodorta Kisgyörgy Lajost, akinek tetemét eddig még nem találták meg. A végzet által súlyosan sújtott apácza és környékbeli lakosság felségélyezésére szükséges volna, hogy az illetékes mezőgazdasági kamarák és megyei fórumok haladéktalanul akcióba lépjenek.

— **MEGHUSULT BETÖRÉS SZILÁGY-SOMLYÓN.** Tudósítónk jelenti: Vasárnap éjjel betörést kíséreltek meg a szilágysomlyói nagytrafikba. A felbontott menyezeten keresztül a betörők eredetileg a nagytrafikba akartak betörni, azonban munka közben eltvedtek s így a szomszédos Róth Szerén lisztüzletébe jutottak. Valószínűleg már nem volt idejük arra, hogy a munkát újra kezdjék és eredmény nélkül eltávoztak.

— **ELŐBB MEGMÉRGEZTE, AZUTÁN FELAKARTA AKASZTANI MAGÁT.** Lugosi tudósítónk jelentése: Megrendítő körülmények között végzett magával Lugoson egy Vincze Sándor nevű 27 éves fiatalember, a munkanélküliség és az azzal járó nyomor legújabb áldozata. Vincze, aki eredetileg cipészsegéd volt, de már hosszabb idő óta állott munka nélkül, újabban a kőműves munkára adta magát, de itt sem tudott keresethez és kenyérhez jutni. A nélkülözéseket megunt fiatalember végzetes elhatározásra szánta magát s tegnapelőtt éjjel nagymennyiségű marosóda-oldatot ivott, azután pedig, ereje maradékal, felvászorgott a ház padlására, hogy felakassza magát. Erre azonban már nem volt ereje, mert kinjai elővették s hangos sikoltásaira az álmukból felébredtített házbeliek azonnal kórházba szállították. Segíteni már nem lehetett rajta, borzalmas kínok között kiszenvedett.

— **BÁNSÁGI APRÓ HIREK.** Belső tudósítónk jelentése: Tragikus szerencsétlenségnek esett áldozatul Rékás községben Pélics Ferencné hatvanéves földművesasszony, aki a szántóföldről rakott szekéren hazafelé tartva, a kocsirol lezuhan. Az öregasszony olyan szerencsétlenül esett a fejére, hogy koponyacsonttörést szenvedett és pár pillanat múlva meghalt. — Nagykovács község határában tegnapelőtt egy fára felakasztva, holtan találták meg Carmu Pál falubeli legényt, aki a katonaságtól megszökött és egy darabig a falujában rejtőzködött. Carmut a katonai hatóság köröztette s amikor észrevette, hogy a csendőrok felfedezték rejtékhelyét, a bűntestéstől és a katonai szolgálatról való félelmében felakasztotta magát. — Bruckenau község fölött hatalmas vihar dühöngött, amelynek során a villám becsapott özvegy Kristóf Jánosné házába és azt felakasztva. A villámcsapás súlyosan megsebesítette a szobában tartózkodó Kristófnét is, akit eszméletlenül mentettek ki az égő házból. A ház a falubeliek fáradságát nem kímélő oltási munkája dacára, porig égett. — Régen körözött gonosztevő fogott el a napokban a csendőrség Petcu János 53 éves csavargó személyében, aki Román-szentmihály községben, egy másik társával együttesen, bestiális kegyetlenséggel végrehajtott rablógyilkosságot követett el, melynek során az áldozatul kiszemelt asszonyon

előbb erőszakot követtek el, aztán pedig agyonverték, végül a házat minden értékes holmijából kifosztották. A környékbeli csendőrség két éven át eredménytelenül nyomozott a gonosztevő után, aki most végre az igazságszolgáltatás kezébe került.

Megmenekül

egy kínos operációtól, ha

Haedensat

használ, amely az aranyérnek egyetlen biztos ellenszere. Nem reklám, nem ámtás, egyetlen próba meggyőzi Önt erről. Több ezer elismerő levél.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Romániai vezérképviselőt:

ROYAL-drogéria
M. Rózsa R. T., Cluj

Astra (Apolló) Mozgó

Brassó

Ma utoljára:

A MAKRANCOS HÖLGY

című film. Főszerepben: DOUGLAS FAIRBANKS és MARY PICKFORD

Holnaptól kezdve

AZ UCCA ANGYALA

című hangosfilm fut.

Főszerepben:

JEAN CRAWFFOND és CHARLIE FERRALL

Hölgyek figyelmébe!

Külföldi tanulmányutamról visszatérve, a mai napon átvettem Nagy József ur régi és közismert **női-divatszalonját**, ahol a legmodernebb ruhákat, kabátokat stb. elsőrangú munkával, pontosan és a legutányosabb árak mellett készítem, a legkényesebb igényeket is kielégítve. Ugyanott **varró-és szabászati tanfolyam**, gyors el-sajátítás 6 hetes kurzus alapján. Be-iratkozás jul. 1-től. Szíves pártfogást kér

Virág Sándor BRASSÓ.
Kórház-ucca 2.

Óriási árcsés

női szalmakalapokban

csak **1** napig

Ertesítem a hölgyközönséget, hogy **90** lejtől kezdve kerülnek elárúsításra a legdivatosabb és legelegánsabb női kalapok

KLEIN SIMON

kalapgyár fióküzleteiben:

Brassóban:

Kapu-utca 49. szám alatt.

Szebenben:

„HÉDY” szalon Sporergassé 14. sz.

„RÓZA” szalon, Ocnei 10 Alsóváros

Tordán:

Fóter 33. szám alatt.

Kolozsváron:

Szép-utca 1 (Gólya áruház mellett)

„HÉDY” szalon, Strada Matia

Nagyváradon:

Főüzlet: Rákóczy-ut 7/b.

Fióküzlet: Sas Palota

„HÉDY” szalon, Szent János-utca 2

Szatmáron:

„HÉDY” szalon, Hám János-utca 9

Aradon:

Deák Ferenc-utca 3.

„HÉDY” szalon, Forrai-utca 5. szám

Temesváron:

Hunyadi-ut 15. szám alatt

Bukarestben:

Bulevardul Elisabeta 15. szám alatt

E 20076

Telefon: 518 **„MODERN MOZGÓ”** BRASSÓ

Ma **hétfőn és kedden** a hét óta diadalmas sikerrel bemutatott **német beszélőfilm!**

„Ember, aki ölt”

(DER MANN DER DEN MORD BEGING)

Főszerepben: **Conrad Weidt, Heinrich Georghe**

Előjáték: A legújabb **Fox Journal PICCARD** professzor-al **WESTERN** beszélőgép.

Magyar felirat.

Következő német filmoperette: „A jó házassághoz nem kell hozomány”.

„Előbb Panna, aztán Hanna”

Gärtner Demeter
R. T. utódai

BRASSÓ,

Vasut-utca, 92 sz.

Telefon 176

Mozaiklapok
Műkölépcsők
Műkökerítések
Műköanyag
Köpor
Művakolat
Betoncsövek
Betonkéményajtók
Ka-Ka-Wi-betonkémény-szélfogó

E 2133

*„Jó cipőnek — jó cipőasztal!”
Ez a Pyram Asztal!”*

Közgazdaság

Milyen tanulságokat vontam le bankom válságából

Elmondja:
egy erdélyi bankigazgató

Brassó, június 29.
Alkalmunk volt beszélgetni egy erdélyi bankemberrel, akinek a pénzügyi helyzete az utolsó időben szintén válságon ment keresztül. Felvetettük neki a kérdést: milyen tanulságokat vont le a bank válságából. Vagyis pontosabban:

- 1) Mely banküzletek bizonyultak helytelennek és melyek helyesnek?
- 2) Mely a társadalomnak az a rétege, amelynél a kihitelezés még biztos?
- 3) A betétlázások háznál, földnél, stb. bizonyultak-e leginkább veszteségeseknek?
- 4) Mik voltak észleleteik a kamatpolitikánál?
- 5) Mik azok a tranzakciók, amelyek egy bank számára még megmaradtak, nagyobb rizikó nélkül?
- 6) Milyen megfigyeléseket tettek a betéteseknél?

A rendkívül érdekes választ a következőkben adjuk:

TANULSÁGOK A BANK SZEMPONTJÁBÓL

— A bank üzletkörét olyan keretek között kell tartani, hogy az megfeleljen a bank belső erejének. Se többet ne fogadjon el, se több hitelt ne vegyen igénybe, se nagyobb kihelyezést ne eszközöljön, mint amennyit ez a belső ereje megbírt.

— Az egyes pénzügyi intézetek között a legelőnyösebb és legbensőbb kapcsolat kell, hogy fennálljon, úgy, hogy ha például az egyiknek nehézsége támad, a többiek segítségére siethessenek. A bankok között a verseny korlátozandó és csak a legszolidabb alapon folyjék. Ne legyen tehát betéthajszka, mert ez csak fokozza a közönség idegességét.

— Az irány, miként az iparban, a bankpiacon is a kartellizáció felé mutat.

— A banknak vigyáznia kell, hogy csak szolid hitelezőkkel lépjen összeköttetésbe. Az én bankomnál például azt tapasztaltam, hogy aki a legnagyobb kamatot kapta tőlünk, éppen az volt, a legtürelmetlenebb. Aki legjobban kiálta nekünk a pénzt, az a legkevésbé nem is lett volna szabad elfogadnunk. Mert az ilyen betétes tisztán a magas kamattal viszi be a pénzt a bankba, tisztán a kamatoztatásra utazik és, ha érdeke úgy kívánja, képes mindent felborítani.

A BANK ADÓSAI SZEMPONTJÁBÓL
— Természetesen egy szorongatott bank kénytelen a kiünneveségeit fokozott erővel behajtani. Adósaik ki vannak téve a tönkremenetelnek. Ezen a téren adósaink azt a tanulságot szerezhették, hogy kár volt teherbíróképességükön felül hitelt felvenniük. Sohase legyen elég a hitelfelvételhez a vagyon, — keresetnek is kell lennie, amiből aztán az adósságot megfizetés nélkül visszafizetni lehessen.

PSZICHOLÓGIAI SZEMPONTBÓL

— Azt mondhatom csak: ideg, ideg és ideg. Túrelem és megértés. Mindannyiszor, valahányszor a feleinknél az idegességet sikerült lecsillapítanunk, a türelem is helyreállt. A törekvés az legyen: összhangba hozni a bank és a felek érdekeit. Ez a legfontosabb, különben katasztrófa állhat be.

MELYEK VOLTAK A ROSSZ BANK-ÜZLETEK

— A legrosszabbnak a mezőgazdasági kölcsönök bizonyultak. Egy hold föld Háromszéken még nemrég 50 000 lejért. Ma csak 8.000 lejért ér. Ha árverésre került a sor, a bank volt kénytelen megvenni a földet és földbirtokosnak, termelőnek lenni, mert más vevő nem akadt rá.

— Rosszak voltak az ipari vállalatoknak adott hitelek is. Úgy gondolom, a bankokat itt érték a legnagyobb veszteségek. Példa rá a Kreditanstalt és néhány temesvári bank. Amelyik bank tehette, az igyekezett is a lehető időben szabadulni az ipari érdeklőségektől.

— Rossz volt a kereskedelmi kihitelezés is, hiszen soha annyi kényszer-

egyezség nem volt, mint mostanában.

MELYEK VOLTAK A JÓ BANK-ÜZLETEK

— Jó banküzletnek bizonyult az a kihitelezés, amelyet kereskedelmi cégeknek adtunk mobil értékre és amelyre a váltófedezeten túl még prima ingatlan fedezetet is kaptunk.

— Különösen biztos volt a bank pénze, ha csak egy ötödét, egy hatodát, sőt ha csak egy tizedét adta a fedezet értékének.

— Ma már a háromszoros fedezet sem mindenütt kellő biztosíték. Ötszörös-tízszoros fedezetre van helyenként szükség.

— Nyílt hitel ma már egyáltalában nem létezik.

— Rendkívül fontos az erkölcsi garancia, hogy a fél meg is akarja-e fizetni a banktól kölcsönvett pénzt. Nézni kell azt is, hogy van-e jövedelme a félnek, keres-e, nem kell-e eladni az ingatlanát?

— Házépítésre ma már nem igen lehet hitelt adni, mert legfeljebb a lak-

bért tudja behozni a tulajdonosa, törlesztésre már nem marad neki. Falusi házra egyáltalában nem lehet hitelezni.

— Jó a kihitelezés a gyorsan forgatott árukra. Például a Buzeu-völgyében, az Ojtuznál lehet fát vásárolni 1600–2000 lejért, amit a reggeli után könnyen el lehet adni három ezer lejért. Ilyen vételekre lehet adni pénzt. Tehát annak, aki ma kezdi és nem régen fekvő, drágán vásárolt áruval dolgozik. Gyors, mozgó üzletek, kellő fedezettel, — ez még jó.

A KAMATPOLITIKA

— Nem túl magas kamatot fizetni és nem túl magas kamatot fizettetni. Amikor konjunktúra van, kapjon a betétes több kamatot. Amikor dekonjunktúra van, kapjon a betétes kevesebb kamatot. 1927-ig a pénznek nem volt nagy értéke, a magasabb betétkamat tehát inkompat volt. Ma a pénznek nagy értéke van, a betétes tehát elégedjék meg kevesebb kamattal.

A NYUGTALANÍTÓ HIREK KÖVETKEZMÉNYE

Harmintagu küldöttség jelenik meg a pénzügyminisztériumban

Utolsó kísérlet a falusi italmérések megmentésére

Kolozsvár, június 29.
Kedden délelőtt az erdélyi és bánati italmérők, kávéosok, vendéglősök és más vendégipari munkaadók 30 tagú küldöttsége jelenik meg Bukarestben a pénzügyminiszter előtt, hogy átnyújtsa és előszóval is megindokolja azt a memorandumot, amely ennek a sokezer egyszázötven képviselő szakmának legsúlyosabb sérelmeire kér orvoslást. A terjedelmes memorandum mindenekelőtt

a falusi italmérések árverése ellen foglal állást. Hivatkozik a törvény 179-ik szakaszára, amely világosan kimondja, hogy csak a jövőben képezi a községek kizárólagos jogát szeszszesítalok árusítására szolgáló kimerések megújítása. A törvény parlamenti vitája során Madgearu miniszter utólag kiegészítette az eredeti szöveget azzal, hogy ez a kizárólagosság jog nemcsak a jövőre, hanem kizárólag új kimerésekre vonatkozik. Világos tehát, hogy a szerzett jogok figyelmen kívül hagyásával július elsejére elrendelt árverések törvénytelenek és amennyiben azokat a pénzügyminisztérium valóban megtartja, az érdekeltek a bíróságtól fogják kérni jogaik megvédését és az esetleges ká-

Záróra, házaló kereskedelem, kontárok

Részletesen és a gyakorlati életből vett példák alapján foglalkozik a beadvány a szeszszesítalok árusítási idejének nagyon zavaros kérdésével.

A vasárnapon és ünnepkor kötelező délelőtti zárás nem felel meg a városi életnek és tönkreteszi az idegenforgalmat. Különösen a sörcsarnokokra katasztrófa ez a megszorítás,

amelyeknek csakis vasárnap és ünnepkor van komoly forgalmuk. A vasárnapi szeszszesítalok miatt esett vissza megdöbbentő arányokban a bor és sörfogyasztás, hogy a helyét az üstön főzött pálinka foglalja el.

Furcsa egyébként, hogy a szeszszesítalok ideiglenes 205-ik szakaszát csak Erdély és Bánát területén hajtják végre szigorúan,

míg a reggeli minden söröző, bodega és vendéglő zavartalanul tart nyitva vasárnap délelőtt. Sérelmes az is, hogy éjfél 12 óra után csak külön pénzügyminisztériumi engedély után szabad szeszszesítalok kiadását, a záróra szabályozása viszont a belügyminisztérium hatáskörébe tartozik.

Azt is kéri a küldöttség, hogy a pénzügyminisztérium tiltsa be a szeszszesítalokkal való házalókereskedelmet,

amelynél szinte lehetetlen megállapítani,

tok megtérítését.

Ezután azt a panaszt tárja a miniszter elé a memorandum, hogy

1929 második fele óta 1000 százalékkal emelkedett az italmérési engedélyek illetéke.

A memorandum abszurd helyzetnek tartja, hogy míg egy szeszszesítal kereskedő, aki sokszáz vagon szeszszesítalt forgalmaz, legfeljebb 40 ezer lej illetéket fizet, addig egy jobb vendéglő tulajdonosa 60–80 ezer lej italmérési illetéket legyen köteles fizetni. Ugyanakkor

vannak korcsmák és bodegák, amelyek évente csak 30–40 ezer lej bért fizetnek, de nagyobb forgalmat bonyolítanak le szeszszesítalokban, mint sok vendéglő, amely 500–800 ezer lej évi bért fizet.

Az érdekeltek tehát azt kérik, hogy a városi italmérők illetékét ne az üzlethöz, hanem a forgalomhoz mérten állapítsák meg progresszív alapon és hogy az illetéket a többi adóval együtt hajtásuk be, vagyis az illeték befizetésével járó késedelem ne vonja maga után a szerzett jog elvesztését.

hogy az eladó csak a saját termelését értékesíti-e, vagy sem. A házalás nemcsak a kincstárnak káros, de veszélyes közegészségügyi szempontból is, azonkívül tisztességtelen versenyt támaszt a legális kereskedelemnek.

Erősen sérelmezik az érdekeltek azt is, hogy a szeszszesítalok több szakaszának alkalmazása egy kiadandó végrehajtási utasításhoz van kötve, de ez az utasítás még nem jelent meg és emiatt

ahány pénzügyigazgatóság van, annyi féleképpen interpretálják a kétes törvényszakaszokat, amiből rengeteg hátrány és jogsérelem jár az érdekeltekre.

Folyton cserélgetik az engedélyeket, különböző könyvek vezetésére kötelezik az italmérőket, a legönkenyesebb megszorítások alá vetik az árusítást, nem respektálják a szerzett jogokat és rendes adóhátralékokért is bevonnak italmérési engedélyeket, másutt eltűrik, hogy ugyanegy személynek több engedélye is legyen és általában lépten-nyomon zaklatják az italmérőket.

A továbbiakban a zeneadó tengerikiggyóvá nőtt sérelmének orvoslását, a mérlekihitelesítési anomáliák megszüntetését kéri a memorandum.

— Elsősorban az, hogy sokan kivesszik a pénzüket a bankból és otthon tartják, még pedig nem is lejben, hanem dollárban, fontban és márkában. Rengetegre rughat az ily módon a forgalomból kivont tőke. Sokan Svájcba vitték ki a pénzüket. Azt mondják, inkább ne kamatozzék, csak a tőke maradjon meg biztosnak. A piacot főleg a politikai hullámlás, a leépítések, a külföldi bankbukások, az infláció felelőtlen hírei idegesítik.

A PÉNZ LÉLEKTANA

— Soha annyi csúf jellemvonást nem ismertem meg emberekben, mint az utolsó hónapokban. Egész életemen át nem hallottam annyi hazugságot, mint amennyit most hallgatnom kellett. Bejött például egy betétes.

— Kell a pénz, — azt mondja.
— Mire? — kérdezem.
— Temetésre.
— Ki halt meg?
— Senki.
— Hát akkor...
— Igen, de beteg a nagyanyám, nyolcvan éves és bármelyik pillanatban meghalhat.

— Na majd jöjjön akkor.

— Soha annyi betegség, szanatórium, vakbélgyulladás, adó miatti árverezés, nem volt, mint ezekben a hetekben. Persze senkinek nem mondhatom, hogy nem hiszek neki. Mindenkit meg kellett értenem és meg kellett nyugtatnom.

A VÉGSŐ KÖVETKEZTETÉS

— Az én végső következtetésem, amelyet bankom nehéz napjaiban leszűrtem, az, hogy, amiként a politikában a gazdasági együttműködést, vámoniót, sőt az Európai Egyesült Államok felé haladunk és amiképpen az ipar terén az okos racionalizálás és kartellizálódás irányába mutat az út, ugyanúgy a bankok is előbb-utóbb a legszorosabban kooperálni lesznek kénytelenek.

— Szocializálás, csak hogy — szerény véleményem szerint — nem alulról, hanem felülről.

(by.)

A küldöttség felkeresi még a kereskedelemügyi minisztert is, akitől kéri fogják a kontárok elleni védelmet és azt, hogy a vendégipart is képesítéshez kötött iparágnak minősítsék a készülő új ipartörvényben.

A belügyminisztériumban a záróradijak eltörlése és a zeneszerzői díjak rendezése érdekében fog eljárni a küldöttség, míg a Monopólnál a rómidiak mérséklésének és a kártyakiszolgáltatás régi rendjének visszaállítása érdekében fog intervenálni.

Beszűnteti üzemét Temesvár legnagyobb szeszgyára

Temesvár, június 29.
A Temesvári Szeszgyár, amely a Bánság egyik legrégebbi és legnagyobb üzeme volt, július elsején beszünteti az üzemét. A szeszgyártás korlátozása óta a gyár különben is csak vegyi termékek előállításával igyekezett számításait megtalálni. Az üzembeszüntetés nemcsak gazdasági, de szociális szempontból is súlyos katasztrófát jelent a Bánság életében, mert július 1-én 250 munkás, legnagyobb részét családok ember kerül ismét a munkanélküliség szomorú névsorára.

Tőzsde

1951. június 29.
ZÜRICH (nyitás): Berlin 122.45, Amsterdam 207. és ötnyolcad, New York 515.85, London 2509 és hétnyolcad, Páris 2019.50, Milánó 2700.50, Prága 128.—, Budapest 9006, Belgrád 942 és egynegyed, Bukarest 307 és egynegyed, Varsó 57.78, Bécs 72.50.

CEGÜNK FENNALLASÁNAK

25 éves jubileuma

ALKALMAVAL, VEVOINKNEK EBBEN AZ ÉVBEN AZ EDDIGINÉL IS NAGYOBB KEDVEZMÉNYEKET NYUJTJUK!

SZÉKELY és RÉTI

ERDELYRÉSZI BUTORGYAR RT.

MAROSVASARHELY

Fiókok: **BUKAREST**
BRASSO
NAGYSZEBEN

Kedvező fizetési feltételek!
Garantált minőség!
Szenzációs árak!

SPORT

Szenzációs győzelemmel Románia lett a Balkán-kupa nyertese

Románia—Jugoszlávia 4:2 (1:1)

Zágráb, június 29. Öröndetes hírt hoz a horvát fővárosból a táviró. A román válogatott footbalcsapat nagyszerű győzelmet aratott a jugoszlávok ellen és ezzel megnyerte első ízben a kiírt Balkán-kupát.

Ötezer néző előtt folyt le a mérkőzés. A román csapat fölényesen, kitűnően játszott. Különösen a csatársora pompás. Szébbnél, szebb akciókkal állandó veszélyt jelentenek a jugoszláv kapu részére. A NAC kitűnően összehozott csatársora, mely a román válogatott támadósort képezte, különösen a második félidőben volt nagyon eredményes. A csapat jó játékaival általában nagy elismerést aratott.

A győztes csapat góljait Kocsis, Bodola, Kovács és Glanzmann lőtték. — A jugoszlávok Arianovici és Pecevic révére érték el eredményt.

A román csapat győzelme nemzetközi viszonylatban is igen jelentős, hiszen a jugoszlávok az utóbbi időben nagy formát mutattak és elsőrangú eredményt értek el a magyar „csikók” ellen is.

A nagyérdemű mérkőzést Nicolaide görög bíró vezette le.

Az UDR Románia bajnokcsapata

Resica, június 29.

A sokat kommentált országos bajnoki döntő mérkőzés tegnap délután folyt le. — Mint előrelátható volt, az otthon játszó resicai együttes győzött. — A HTV szépen játszott, azonban kevesebb szerencsével. A győztes UDR mindkét gólját Lakatos rugta.

Az országos bajnoki címet a folyó évben a resicai UDR fogja viselni.

Haggibor—Vasas 1:1

Kolozsvár, június 29.

A Vasas komplett csapattal szerepelt, de nagyon gyengén játszott és csalódást keltett. — Ezzel szemben a Haggibor szépen és lelkesen küzdött. Az első félidőben a kolozsváriak, a szünet után a Vasas volt jobb.

A vezető gólt a második félidő 13-ik percében Stanzl szabadrugásból szerzi meg a pesti profiknak. Az utolsó percben Rosenfeld kiszökik és szép egyenlítő gólt lő.

Budapesti amatőr válogatott—Arad válogatott 4:3 (3:2)

Arad, június 29.

Az aradi együttes nélkülözte három legjobb játékosát, akiknek szereplése biztos sikert eredményezett volna. A 2-ik percben Kertész szerzi meg a vendégek vezető gólját. A 15-ik percben Barbu egyenlít. A 22-ik percben Sajka öngólt vét, amelyet nyolc perc múlva Balli kiköszörül. A 42-ik percben Gergely urja vezetéshez juttatja a budapestieket.

Külföldi eredmények

Németország—Franciaország női atlétikai verseny 54:43

Páris, június 29.

A háború óta először találkoztak a két ország női atlétái. A versenyt 54:43 pontarányban a németek nyerték. Súlydobásban a német Heublein 12.88 méteres eredménnyel új világrekordot állított fel.

A magyar atlétikai bajnokság eredményei

Budapest, június 29.

A magyar atlétikai szövetség az Üllői-uti sporttelepen lebonyolította a budapesti kerület senior egyéni és országos ifjúsági egyéni bajnoki versenyeit. Első nap a következő eredmények voltak:

Rudugrás: Karlovics 380 cm. Ifjúsági bajnok: Cseh Sándor 325 cm. — 800 m. síkfutás: 1. Barsy 1 perc 59 mp. — Távirgrás: 1. Balogh 698 cm. — 100 m. ifjúsági síkfutás: bajnok Trummer Endre 11.5 mp. Senior bajnok Gerő 11 mp. Gerőly: bajnok Takács 58.88 m. — 400 m. ifjúsági gátfutás: bajnok Szabó Tibor 59.6 mp. Országos ifjúsági rekord. — 1500 m. ifjúsági síkfutás: bajnok Simon Ist-

Szünet után a 30-ik percben Rajnai 4:2-re emeli a gólarányt, majd a 42-ik percben Barbu gólját az eredményen, azonban az egyenlítésre már nincs idő.

Ripensia—Bástya 2:0

Temesvár, június 29.

A Bástya gyenge ellenfélnek bizonyult a temesvári profikkal szemben. Lakatos és Dobai rugták a győztes gólokat.

Kinizsi—Rapid 5:1 (3:1).

A Beszkárt nehezen győzött Brassóban

Besz-kárt—Brasovia 2:1 (0:1)

Brassó, június 29.

A jóképességű budapesti amatőr csapat a következő összeállításban játszott: Goda, — Belcsik, Léhner. — Szónyi (Kiss), Öri, Király. — Bartos, Berecz, Weisz, Nyilas, Borszéki. A Brasovia együttese: Várhegyi, — Bölöni, Siegel, — Niculescu, Kóthi, Gönczy, — Nagy III., Vogel, Kovács, Takó, Lakomcsik.

A félidő egyetlen gólját a 16-ik percben Vogel szép kiszökéssel helyezi a vendégek kapujába. A továbbiakban változó játék. A Brasovia többet van támadásban és veszélyes helyzeteket teremt. A védelem a Beszkártól jól működik.

A második félidő 6-ik percében Bölöni faultja miatt tizenegyes, melyet Léhner rendeltetési helyére juttat. 1:1. A második és győztes gól gyönyörű összjáték következménye. A 11-ik percben Berecz gólját fejezi be az akciót. 2:1. Az utolsó percben alkalma volna a Brasovának az egyenlítésre, Lakomcsik erős lövését a kapus elvetéssel kiüti, a labda a mezőnybe jut, azonban Nagy III. biztos helyzetben kapu mellé lő.

A vendégcsapat legjobb embere Léhner volt. A csatársoruk szűrkébb. A fedezetek hasznosan játszottak. — A Brasoviából Kóthi játéka emelkedett ki és a közvetlen védelem volt a legjobb. Papadopol (Bukarest) bíráskodott, és az erős iramu mérkőzést biztosan tartotta kezében.

Brasovia kombitált—Kézdivásárhelyi SE 2:1 (4:0).

SZAMOSUJVÁR: Budai „11”—Spárta 6:2 (2:0). Szép mérkőzés. A budaiak góljait Embert (3), Polgár és Tárnok (2) rugták.

NAGYVÁRAD: IMTE—Törekvés 2:1 (1:0).

SZATMÁR: MTK (Budapest)—Olympia 5:1 (1:0). A 25-ik percben Hódi góloz. Tíz perc múlva Jelinek egyenlít. Szünet után a 17-ik és 22-ik percben Konrád bebiztosítja a győzelmet.

NAGYKAROLY: KASE (Debrecen)—Viktória 4:1 (1:0). A gólok közül kettőt Öri és kettőt Ökrös rugott. A vigaszgólt Szamos lőtte.

BUKAREST: Juventus—Mures 0:0. A marosvásárhelyi együttes kitűnően megállta a helyét.

A román—magyar tenniszverseny vasárnapi küzdelmeit az eső miatt elhalasztották.

ván 4 perc 15.6 mp. — 200 m. gátfutás: bajnok Nagy Géza 25.6 mp. — 5000 m. síkfutás: bajnok Krizsán 15 perc 39.8 mp. — Gerely: ifjúsági bajnok Gyulay Tibor 53.30 m. — A versenyt hétfőn délután folytatják.

Bécsi footballeredmények:

Legia (Varsó)—Hakoah 2:2 (1:0).

Slavia (Prága)—Rapid 2:1 (0:1).

Vienna—Bocskai 3:0 (2:0). Szombat délután folyt le a mérkőzés, a Közép-európai-kupáért.

A Bocskai az északi turától fáradtan játszott.

Uj amerikai gátfutó rekord. New-Orleans-ből jelentik: Bebe Didericson, az itteni atlétikai versenyen nyolcvan méteres gátfutásban 12.5 mp. idővel új amerikai rekordot futott.

Svédország—Dánia labdarúgó mérkőzés 3:1 (0:1). A mérkőzés Stockholmban volt.

Az UTE országos uszódversenyének első napi eredményei: Budapesti táviratozzák: Az UTE uszódversenye megkezdődött, a következő eredményekkel: 400 m. melluszás: 1. Stein (Bécs) 6 perc 22.8 mp. (oszátrák rekord). 2. Hild 6 perc 32.8 mp. — 400 m. melluszás Budapest bajnokságáért: 1. Hild 6 perc 32.8 mp. — 50 m. 1. Wannie Rezső 26.8 mp. — 100 m. hát: 1. Nagy 1 perc 14.8 mp. — 200

m. gyors: 1. Székely 2 perc 18.8 mp. — 50 m. hölgy gyors: Lenkey 32 mp. (legjobb országos eredmény). — 4 szer 50 m. gyorsusztaféta: 1. FTC 1 perc 58.2 mp. 2. UTE. — 100 m. hölgy hátuszta: 1. Sipos 1 perc 35 mp. — 3 szor 100 m. vegyes staféta: 1. FTC csapata, 3 perc 46 mp. — Toronyugrás: 1. Nagy Károly 108.84 pont.

Vízipóló eredmények:

UTE—III. kerület 1:0 (0:0).

MTK—FTC 6:1 (2:0).

Szerkesztői üzenetek

Petrilai előfizető. Az Újpest és a Ferencváros (FTC) is délamerikai turán van. Tehát egyikük sem nyerte meg a fogadást. A fogadás összegét, tekintve, hogy valamennyien vesztesek, szép volna, ha a szegény sőfalviaknak adományoznánk.

T. K., Lupény. Csak abban az esetben ajánljuk a Magyarországra való kiköltözést, ha ottan családjának biztosan tud megélni. Egyébként leveléből nem derül ki, hogy önnek jár-e valami nyugdíj a bányatársaságtól. Ha jár, akkor azt önnek külföldön is meg kellene kapnia, azonban akkor, amikor a belföldi tisztviselők és nyugdíjasok fizetése is állandóan késedelmet szenved, kétséges, hogy pontosan megkapja-e majd a já-

Footballabdák I-a

1/150, 1/200, 1/250, 1/300 gummival

5 mecs labda Lel 410.—

Vizsonteladóknek kedvezmény

GELLER-nél, Brassó, Str. Reg. Ca-rol (Kapu-utca) 36.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Kertipadok, kertitömlők, vízmentes ponyvák, kutszivatyuk. Jul. Teutsch, műszaki áruaktár, Kapu-utca 57.

Traktorok, cséplők, elevátorok, motorok, hengerek, sziksziták és mindenféle malmai gépeket olcsón szállítunk. Friedrich-gépgyár, Temesvár. 13592

Eladó Bukarestben, banknegyedben új, 6 emeletes ház, központi fűtés, lift. Cim: Str. Smardan 11. 13667

Bolonyai házamat elcserélném kisebb belvárosi házzal, értékkülönbségét fizetem. Adler Oszkár Brassó, Kapu-utca 14. 13579

Brassó, Szentpéteri-ut 7., vendéglő eladó. 194.000 lej adósság. Ertekezni ugyanott. Zongor János. 13641

A KONYHABAN NYARON a hőség kibírhatatlan. A mi fenyőhulladékunk nagy lánggal ég nagy gyantatartamánál fogva s csak ezzel hevítit át a kályha főző és sütőlapját. Kifelé tehát meglehet nem árszt. Próbálja meg. Kocsis A. és Fiai, Deresteyi-ut 35. Telefon 187.

Jégszekrények Kertésznel, Targu-Mures. Kivánatra árjegyzék. Brassói lerakat Titus Pálnál. 13611

Allást keres

Intelligens középkorú uriaszony házvezetőnői állást keres. „Tisztelettel” jelígre a brassói kiadóba. 13652

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

ABRASSOI LAPOK nyomdavezetőjének kiadása és értékesítése Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megfizetett, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Déva: Str. S. Barnutiu 10. (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad- és Alsófehérmegye részére. Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád. Szentgyörgy-ut 6. — Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigetváry László). — Nagyvárad: Str. Nic Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rákóczy-ut 37. (Kertész László). Szatmár- és Máramarosmegye részére. — Szilágysomlyó: (Hesperin Ernő) — Temesvár: Gyárvaros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Denes József.)

megbízások felvételére és fizetések átvételére fenti, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dániel, Gerő Sándor.

Egészségügyi műszaki vállalat

Fürdőszoba, központi fűtés, szellőztőberendezések. Vízvezetési és csatornázási munkálatok, szakmérnöki tervezés és vezetés mellett

KERTÉSZ HENRIK BRASSÓ.

randóságait. — Szótárrendelését átadtuk a könyvtárlányunknak, ahol elintézéséről rövidesen értesítik.

Vitalkozás. 1. Az „audiencia” szó jelentése: kihallgatás. Használható minden olyan esetben, amikor magasabb állású méltóság, vagy tisztviselő fogad kihallgatáson egy, vagy több személyt. 2. Könyvtárlányunk utján bármely szakkönyvet megrendelhet. Ajánljuk a következő munkákat: Balla Z.: A modern sakk, 95 lej. Bedő: Gyakorlati sakkozás, 75 lej. Maróczy Géza: Sakk, 122 lej. Forgács L.: A sakkjáték gyöngyei, 136 lej.

Premier. Névtelen levélre nem áll módunkban válaszolni.

K. Gy., Körösfő. Nb. sorait sajnos, későre kaptuk meg s így kérdésnek nem tehetünk eleget. A gyűlés izzó és elkeseredett hangulata azonban fölélegessé tette, hogy az ön esetét külön is fel kellett volna hozni. A gyűlés határozatát a lapban közöltük. Reméljük, hogy az ön vérmélt is orvosolni sikerül a küldöttségjárás eredményeképpen.

A Brassói Lapok hű olvasója. Hogy ki miként használja fel a pénzét, arra nagyon nehéz tanácsot adni. Ha a jövőbe tudnánk pillantani, akkor nyugodt lelkiismerettel tanácsolhatnánk megoldást. Így azonban önmaga józan megfontolására kell bízunk azt, hogy az építkezést halassza-e el a jövőre, vagy fogjon hozzá az idén?

Sz. P., Zernest. 1. Lehel kurtje elefántcsontból készült. 2. Kis arany, nagy arany.

Különbejárati szobák egy és kettőszemélyes, parkett, villany, csempé, mérsékelt áron. Brassó, Kórház-utca 39 13700

Uccai szoba, konyha, kiadó július 15-re. Brassó, Gyárutca elején. Voivozilor 7. Bálintnál

Könyvek

Egyetlen háztartás sem nélkülözheti Krbekné Liber Etelka. A Házikrást Kézikönyve című elsőrangú téztáskönyvet. Kapható mindenütt. Ára 50 lej. A Brassói Lapok Könyvtálya kiadása.

Házasság

52 éves keresztény vallású nagyobb vállalkozó vagyok, megismerkednék hozzám illő idősebb komoly intelligens úrnővel, házasság céljából, hozomány megkívántatik. Kalandor nők kíméljenek, titoktartás biztosítva, fénykép melléklendő, Cim: a Buk. Lapok kiadóhivatalában. 13655

Házasság céljából jó kondíció és anyagiakban egyedülálló 50 éves jömegjelenésű ember szeretne megismerkedni akaraterős kölcsönös megértő jólelkűt megismerkedni megértő nővel, aki háztartásban, gazdaságban járatos és valamilyen megélhetéssel rendelkezik, a mit fejleszteni lehetne és én hozzájárulhatnék. Pld. kereskedelem, ipar, gazdaság stb. „Alkotóró” jelígre a lap kiadóhivatalába. 13696

Gazdálkodó család férjhez adná egyetlen 20 éves nagyon szép leányát. Szíves megkereséseket „Benőstülés” jelígre a brassói kiadó továbbít